

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز شنبه (۲۳) بهمن ماه ۱۳۵۲

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسمی غائبین جلسه قبل.
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : زرین پور - دکتر فروزنین - نیک روشن - طلوعی - سعید وزیری.
- ۳- تقدیم چهار فقره مقاوله نامه و توصیه نامه مقاوله نامه ۱۳۷۴ و توصیه نامه ۱۴۵۴ مربوط به عوایق و عوارض اجتماعی روشهای نوین بارگیری و تخلیه در بنادر مقاوله نامه ۱۳۸۴ و توصیه نامه ۱۴۶۴ مربوط بحداقل سن اشتغال بکار، بوسیله آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار و امور اجتماعی .
- ۴- استرداد دوفقره لایحه ۱- تبدیل راه آهن دولتی ایران بشرکت سهامی راه آهن های ایران .
- ۵- تبدیل آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک بشرکت سهامی در آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک ، بوسیله آقای مهندس دری معاون وزارت راه .
- ۶- قرائت تصویب صورت جلسه های روز (۱۲) و (۱۶) دیماه و روز (۲) و (۷) بهمن ماه ۱۳۵۲ .
- ۷- قرائت استغفار نامه آقای دکتر رشی از عضویت هیئت نظارت بر اندوخته اسکناس .
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح بند «ه» ماده ۲۱ قانون بیمه های اجتماعی و بازنشستگی و تعاون افزارمندان کارگاهها و کازخانجات ارتش والحق دوماده بقانون مزبور .
- ۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون نظام راجع به اضافه شدن یک تبصره بقانون اجازه پسرداخت

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالقریانی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی خانین جلسه قبل

رئیس- اسامی خانین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

خانین باجازه-آقایان :

احمد- دکتر ابوالهدی - مهندس اردلان - دکتر

بازرگانی

- دکتر برومند - دکتر بیجی- بهبهانی - جندقی-

دکتر حاتم - دکتر رشتی - دکتر رفیعی - سجادی -

دکتر سعید - کریم بخش سعیدی - دکتر سنگ - مهندس

عطایی - قدردان - خانلر قراجورلو - دکتر لقمان ادهم-

- دکتر متین - دکتر ناوی - دکتر نصیری - دکتر صفائی -

پیمان- خانم دولتشاهی - خانم دکر صبیع .

خانین مریض-آقایان :

پیرزاده - تیمسار حکیمی - چدری - کسرائی -

مافری - دکتر مشایخی - مهرزاد - نیک پور - دکتروزیری -

خانم آصف زاده - خانم اسدی.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : زین پور - دکتر

فروزنین - نیک روشن - طلوعی - سعید و زیری

رئیس - نقطه های قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای زین پور تشریف بیاورید .

ذین پور - باجازه جناب آقای رئیس، همکاران

محترم ، عرب ایض خودرا به دو مطلب اختصاص میدهم:

۱- نظرات داشجویان ایرانی مقیم خارج از کشور

پیرامون سالگرد انقلاب .

۲- مطالی درباره مسافرت به خانه خدا .

در میان اقوام و ملل جهان گهگاه ستارگان تابناکی

میدرخشدند که تاریخ آن ملت را غور انگیز و زندگی آنان

را در خشان میکنند. ستاره وجود زمامداران لایق به

حیات ملتها عمر جاودانی و به قلوب آنها پیوندنا گشتنی

میبخشد و سر افزار گرمجد و عظمت گذشته است .

ششم بهمن سال ۴۱ تجلی گر افکار تابناک رهیز

عالیقدر ملت می‌است که در این روز حکایت گر شادمانها

بهزیستیها، و زینتگر زندگی ملت می‌است(صحیح است).

از اینزو سالروز ششم بهمن برای هر ایرانی فرستی است

بی همتا تا بار دیگر مرائب سپاس و حق شناسی خود را

معناسبت این رستاخیز ملی به پیشگاه مبارک شاهنشاه

آریامهر عرضه میدارند (احست) .

ملکت ما، برای نام ایران و ایرانی و خصوصاً برای رهبر توانوای مسلمان و پاکدلما شاهنشاه آریامهر قائلند، این چیزی است که آدمی تا از نزدیک نبیند و نشود و حس نکند، باور نمیکند (صحیح است - احست) .

بنده بعنوان یک زائر باین سفر مشرف شده بودم.

مثل سایر زائران که تعدادشان امسال متجاوز از ۵۸ هزار نفر- گویا ۴٪ بیشتر از سال گذشته بود در مناسک حج شرکت کردم .

هر کاروان جمیعاً ۱۴۹ نفر زائر داشت که بایک هیئت مدیره یا باصطلاح هیئت خدمه ده، پاترده نفری اداره میشد. یک نفر مدیر گروه بود، یک نفر طبیب، یک نفر آشپز، دو نفر کمک آشپز و تعدادی آبدار و خدمه که بخوبی از حجاج پذیرانی میکردند این برنامه مرایاد سفرهای حج سوابات گذشته میانداخت، که فاجعه‌ای بود و ا نوع مخاطرات حجاج را در خاک حجază تهدید نمیکرد، و امسال وضع آنطور که من دیدم بهجوجه با گذشته قابل مقایسه نبود (صحیح است) .

مقامات و مأموران سازمان اوقاف آنجان بجزئیات کار و دقایق وضع حجاج نظارت و مراقبت شبانه روزی داشتند که کوچکترین حرکتی از نظر شان دور نمیمانند و بنده واقعاً باید به دولت تبریک بگویم که توانسته است چیزی بنام حج را که تا دوسار، پیش جدایک «مسئله» تلقی می شد، بصورتی در آورد که امر و روزه در داخل و خارج کشور و بخصوص در بین ممالک اسلامی جهان، با غرور و افتخار از آن صحبت می شود که بنده در چند مورد شاهد آن بودم. امسال یکبار دیگر از دستگاه مسئول حج کشور ما، کارشناس و متخصص مسائل حج می خواستند این طالب را از آقای رائد سفیر شاهنشاه آریامهر که همکاری صمیمانه درامر حج داشتند درجه شنیدم.

بعقیده بنده، در سایه توجهات شبانه روزی و بدریغ پیشوای توانای ایران و بادرک صحیح و عمیق دولت، دستگاههای اجرائی آن رشد فکری و احساس مسئولیتی را که شایسته و لازمه یک اجتماع انقلابی و مترقبی است پیدا کرده اند و مامی بینم یکی از دستگاههای اداری مملکت مانند اوقاف وظیفه واقعاً سنگین و طاقت

و آغاز دهه‌ی سال زمامداری جناب آقای هوبدان خست وزیر ایشان و همکارانشان صمیمانه تبریک عرض مینماید و آرزوی موفقیت هرچه بیشتر ایشان را در اجرای متویات رهبر عالیقدر ملت ایران از درگاه‌خداوند بزرگ مستلت دارم (احست) .

خوشبختانه دوران ماتجدیده‌مان لحظات در خشان و افتخار آفرین تاریخ ۲۵۰۰ ساله نظام شاهنشاهی ایران است که بالاکاء به فلسفه ناسیونالیسم مثبت و دربر ت وجود رهبر انقلاب با آرمانهای ملی خودخواهیم رسید.

اصحاحهای شاهنشاه آریامهر درسن موریتس با مطبوعات مهم و معتبر جهان می‌بنی واقعیت می‌باشد، این مصالحهایها حاوی مستدل ترین و منطقی ترین بیانات بوده و نمایانگر آن است که تولید کنندگان مواد اولیه، کمپانی‌های نفتی و ابرقدرت‌های جهانی، ناچارند برازی تأمین نیاز سوختی خویش جانب انصاف را رعایت گردد و حقانیت هارا پذیرند، همچنانکه شاهنشاه طی بکی از این مصالحهایها فرمودند «این درست نیست که فروشندگان مواد اولیه و کالاهای صنعتی نفت و فرآوردهای نفتی را به قیمتی بسیار نازل از ماخته‌داری کنند و در عرض اجنب از خود را بچندین برابر قیمت واقعی به مابفو و شند» این فرست خود را به چندین برابر قیمت واقعی به مابفو و شند این فرست بزرگ بما امکان میدهد که بالاهم از افکار بلند شاهنشاه آریامهر برای جهشای تازه و پیروزمندانه در راه ایجاد ایرانی نیرومندتر و مرتفعتر بیش از بیش بکوشیم تاهرچه زودتر به مرزهای تمدن بزرگ بررسیم (انشاء الله) .

همانطوریکه خاطر همکاران محترم مسبوق است امسال بخواست خداوندیگانه توفیق زیارت خانه مقدس او و تربت پاک پیامبر گرامی اسلام نصبیم شد و در واقع نایاب الزیاره همه دوستان و همکاران عزیز بودم.

سفری بودبی نهایت روحانی و مصفا، مملو از پاکی و صفا که امیدوارم نصبی همه کسانی بشود که تابحال این سعادت را درک نکر دهند. در این سفر دوچیز مرا شدیداً تحت تأثیر قرارداد: یکی همان عظمت و شکوهی که این اجتماع عظیم چندصد هزار نفری مسلمانان سراسر جهان گردانگرد خانه خدا و کعبه معظمه دار و دهور بینده را واقعاً در منتهی درجه انقلاب روحی و تأثیر آسمانی قرار مینهند و دیگری: شان و احترام بی نظیر و غرور آمیزی که برای

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۳

فرسارة چنان با موقیت انجام میدهد که تعجب آور است ولی باعنتقاد بnde ابدآ تعجب آور نیست که فرزندان مؤمن با نقلاب مملکت ما، تا این حد درک صحیح منشور انقلاب از نیات شاهنشاه و دولت داشته باشند و حتی بیش از توانایی جسمی خود برای انجام وظیفه بکوشند. سپرست سازمان اوقاف را در مراجعت، در فرودگاه جده دیدم که شخصاً حاجاج را به خط کرده بود و منظم می کرد و تحويل هواپیما می داد و اطراف او یکمده جوان مؤمن و مصمم و البتہ سیار خسته دیدم که توان حرف زدن نداشتند و باز میدویدند و کار میکردند.. در جریان این سفر روحانی، در جده، در مدینه، در مکه، در عرفات، در مشعر، در منی و در سایر جاهای از این صحنه ها فراوان بود و حاجی ایرانی که همه چیز وهمه کس را (علی رغم کمبود امکانات محلی) در اختیار خود می دید، راضی و خوشحال بمنظیری رسید، و باعنتقاد بندۀ این به معجزه شباهت دارد که شما جمعیت یک شهر متوجه را به یک سرزمین خارجی ببرید، یک ماه بگردانید و اداره کنید و کمتر کسی ناراضی باشد... البتہ یک نکه را نمی توان ناگفته بگذارم و آن ضرورت ایجاد هماهنگی بیشتر بین دستگاه ها و مؤسساتی است که در کار حجج باید با یکدیگر کار - و در واقع همکاری کنند.

هواپیمایی ملی ایران، شیر و خورشید سرخ، وزارت بهداری، گمرک، وزارت امور خارجه و پلیس از جمله دستگاه های هستند که باید با اوقاف همکاری کنند تا کار حج بخوبی بگردد. کار پلیس و وزارت امور خارجه را واقعاً درخشناد دیدم ولی در سایر قسمتها هماهنگی کافی در بعضی موارد نبود. اینسته بندۀ می خواهم پیشنهاد کنم سال آینده در این قسمت یک اقدام اساسی و قطعی بشود و مثلاً برای مدت عملیات حج تمام سازمانها روی الگو و برنامه ای کار کنند که دستگاه مسئول حج تعیین و ابلاغ میکند. حج کار کوچکی نیست. بیش از ۵۸ هزار همقطنم ما برای مدت یکماه بزرگترین حرکت دستگمی را بوجود می آورند و از نظر اقتصادی بیش از ۱۰ میلیارد ریال پول رد و بدل میکنند. این یک کار مملکتی است و وقتی همه مسویتمن

جلسه ۱۵۳

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحة ۵

۱۶- تسریع در اتمام پل و انا (احسن- احسن).

رئیس د آقای دکتر فروزنین بفرمائید.

د کنتر فروزین - ریاست محترم مجلس شورای ملی، همکاران محترم

انقلاب شاه و ملت در شریان های حیاتی مملکت چنان حرکت و سرعان را بوجود آورده است که قبل از آغاز انقلاب حتی تصور آن نیز ممکن نبود. پیشرفت های عظیم مملکت در زمینه صنعت - کشاورزی - آموزش و پژوهش - امور اجتماعی چیزی نیست که با نوشت یک کتاب و دو کتاب قابل توصیف باشد. اگر شرمند قطراهای آب یک اقیانوس امکان پذیر باشد وصف جهش های بزرگ انقلابی ایران نیز قابل عمل است ولی موقیت ها و پیروزی های انقلاب شاه و ملت آنچنان وسیع گسترده عظیم و زیاد است که بر تاریخ نویسان است که بنیان نهاد و روزها و هفته ها و ماهها و سالها برای تشریع و توصیف این انقلاب وقت صرف کنند (صحیح است).

من یکبار در این ساحت مقدس بعرض نمایندگان محترم ملت ایران رسانیدم که دولت خدمتگزار هویا

برای رسیدن به هدف های بزرگ انقلاب و سعادت و شاد کامی و عظمت ملت ایران حتی یک ثانیه را از دست

نمی بدهد و اگر شما با نهایت بی نظری و عدالت هر روز تاریخ ملت ایران را در ایام انقلاب ورق بزندیم بینید

که در آن روز دهها کار مثبت و ارزش نهادنام شده است و چنین سرعت و تحرکی در تاریخ انقلاب ملت های بی نظیر و بی مانند بوده است (صحیح است).

برای مثال - به اقدامات اخیر ایران در سطح جهانی اشاره میکنم.

ایران کشور عزیز، لحظه ای از گام برداشتن برای صلح دوستی و ترقی و پیشرفت ملتهای جهان باز نمانده است و با نلاشی قابل ستایش در این راه بجلو میرود.

مثلاً سفر اخیر آقای هویدا نخست وزیر بهستگان و توسعه مناسبات دوستانه ایران با همه کشورهای جهان و ممالک آفریقائی نمودار آن است که سیاست مستقل ملی ایران روز بروز اثراتش درخشناد ترمیگردد.

اظهارات رئیس جمهور و نخست وزیر استگاه و آقای

مسیر جاده هراز که یکی از شاهراه های ایران میباشد، بخصوص در فصل زمستان قابل تقدیر است، انتظار دارد که کنترل بیشتری از لحاظ روش ناشی تو نهایا بعمل آورند ضمناً از نظارت و توجه دقیق پلیس راه در امر ترافیک و جلوگیری از حوادث در مسیر جاده هراز تشکر مینمایم.

۳- تکمیل لوله کشی آب آشامیدنی شهر آمل و تکمیل ساختمان نیمه تمام کشnar گاه آمل.

۴- تسریع در اتمام تعریض جاده رودودی آمل.

۵- اسفلات خط کمر بندی آمل و خیابان نور و احداث پل سوم بروی رودخانه هراز.

۶- ایجاد ایستگاه دامپروری با تجهیزات کامل برای این منطقه حائز نهایت اهمیت است.

۷- اسفلات جاده فرعی فریدونکنار به درویش خمیل.

۸- توجه سازمان جلب سیاحان را جهت تسریع در پیاده نمودن پروژه توریستی در بخش لاریجان و استفاده از آبهای معدنی این بخش و اسفلات جاده پلور به آبگرم و همچنین اسفلات راه شهریه پل مون جبل می نماید.

۹- استفاده از برق منطقه ای سراسری در مسیر جاده هراز جهت ساکنین بخش لاریجان.

۱۰- احداث یکباب آموزشگاه حرفه ای مقدماتی شبانه روزی در بخش لاریجان.

۱۱- احداث ساختمان بخشداری لاریجان و تأمین برق و مرمت راه های فرعی و تأمین آب آشامیدنی سالم برای مردم این بخش.

۱۲- تأمین آب زراعی دهستان دشت سرمه دهستان دابو.

۱۳- لوله کشی و تأمین آب آشامیدنی شهر محمود آباد.

۱۴- احداث ساختمان دیرستان برای سیکل دوم در شهر محمود آباد و توجه بیشتر به امداد رسانی و بهداشت این شهر.

۱۵- احداث پل چلاوکه تنها و سیله ارتباط در حدود ۲۰ هزار نفر از مردم این منطقه به شهر آمل است.

را بگردن یک دستگاه واحد انداخته اید باید همه چیز را با نظم و ترتیب و برنامه و روش آن دستگاه هماهنگ کرد در اینجا لازم می داند از همکاری صمیمانه ایکه اکب ۶۳ نفری بیش آهنگان که درجه مدینه و مکه مستقر بودند و با کمال علاقمندی به حجاج کمک می نمودند شکر نماید (احسن).

در مورد احترام و شانسی که در این سفر دیدم که برای مملکت ما و مخصوصاً برای شاهنشاه ما قائلند، واقعاً زبان از هر توصیفی قادر است. همین نظم و ترتیبی که در کار حج (و در همه چیز آن، از چمدانها گرفته تا سرو و وضع ظاهری حاجاج ما و وضع غذا و مسکن آنها غیره) وجود داشت، عاملی مهم و مؤثر برای جلب احترام دیگران بود. باید عرض کنم که دیگران (از هر ملیت و مملکتی) بشاهنشاه مابدیده یک رهبر بزرگ و یک قائد مقندر و میهن پرست مینگرند که کشور خوبی را بصورت یکی از پیش رفته ترین ممالک اسلامی در آورده اند. احترام توانم با محبت نسبت بنام ایران و ایرانی را بندۀ در همه جا با تامام وجود خود احسان کردم (صحیح است).

برای عموم خدمتگزاران این امر مقدس دینی و میهنی، بخصوص برای آقای دکتر منوجهر آزمون سربرست جوان و خدمتگزار مصمم اوقاف آرزوی توفیق دارم و بخود حق میدهم موقیت در تنظیم کار حج را بدولت تبریک بگویم (احسن).

در خاتمه مسند عیات و نیازمندی های مردم حوزه انتخابیه خود شهرستان آمل را بعرض میرساند و تقاضا دارم که دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا در اجرای منویات شاهنشاه آریامهر که همواره در تأمین رفاه و بهزیستی هرچه بیشتر مردم کوشش میباشد در انجام این خواسته ها او امر لازم صادر فرمایند.

۱- با اظهار تشکر از اولیاء محترم وزارت آموزش و پرورش که تسهیلاتی درجهت توسعه فرهنگ این شهرستان فرامی نمایند انتظار دارم که در اتمام ساختمان باشگاه پرورشی آمل تسریع بعمل آید.

۲- خوشختانه بی گیری مستمر وزارت راه در

هویدا نخست وزیر ایران بخوبی نشان میدهد که رهبری های شاهنشاه عزیزما در این مورد تلاجه حد حسن انعکاس داشته است و از اینکه ایران با استفاده از ذخایر ارزی خود در صدد کمک به کشورهای جهان از جمله جهان سوم و ممالک افریقایی برآمده از همه جا مورد تعیین قرار گرفته است اعلامیه مشترک ایران و سنگال مؤید دیگری بر حسن نیت ایران و کمک مابه حفظ صلح جهانی است از مهمترین اقدامات بر جسته دیگر ایران قرارداد ۵ میلیارد دلاری ایران و فرانسه است که ایران با استفاده از مواد این قرارداد دارای کارخانه های برق انمی خواهد شد و هزار خواهد شد. از اقدامات بر جسته دیگر اخیر ایران پیشنهاد ایران برای سرمایه گذاری و کمک به صندوق بین المللی پسول است. رهبر بزرگ ایران همواره بفکر تمام جهان بشیریت و کلیه انسانها بوده اند و اعتقاد دارند که ایران از طریق کمک به بانک بین المللی میتواند قدرهای بسیار مؤثر و مثبتی در راه پیشرفت و ترقی و توسعه کشورهای دیگر جهان بردارد و باز این دلیل دیگری است که شاهنشاهی ایران بر اساس کمک و معاوضت و انسان دوستی و خدمات دیگر به مردم و صلح و صفا پایه گذاری شده است از اقدامات دیگر ایران سرمایه گذاری در کشورهای نظری انگلستان است که کشور ما آمده است که در این راه قدم بردارد و از این رهگذر چرخ صنعتی کشوری چون انگلستان را حرکت بخشد (صحیح است).

در اینجا لازم میدانم توجه نمایندگان محترم را به یکی از فعالیت های بسیار ارزش نهادنده وزارت کشاورزی جلب کنم این وزارت راهنمایی کمربندی که پیرامون شهرهای مهم کشور ساخته خواهد شد اصولاً در امر ترافیک بین شهرهای تخلو و تحرک عظیمی بوجود خواهد آمد و کامپیونهای سنتگین مجبور نخواهند شد اجباراً از داخل شهرها عبور کنند و راه داخل شهرها را مسدود نمایند. وزارت راه ضمناً راه فرعی و بزرگی برای ارتباط راههای کمربندی هر شهر با راههای داخلی آن خواهد ساخت. نکته قابل توجه اینست که با وجود کنترل شدید دولت در مرور توزیع گوشت از سطح کشاورزی گاهها به قصاید ما باز هم اتفاق میافتد که احتمالاً یک فرد آلوده در این میان باعث آلوده کردن گوشت شود در حالیکه گوشت بسته بندی راه تغیر وضع راههای شنی و خاکی مملکت است. در

قابل سایش در وزارت راه بود که ارتباط کشور در آن ایام سرد و پر برف با جنوب و شمال و شرق و غرب قطع نشد (صحیح است) و جاداره که در اینجا از همه فعالیت های ارزنده و بیکاران آقای شهرستانی وزیر راه و مأمورین صدقیق این وزارت خانه تشكیر کنم و برای آنان موقوفیت و پیروزی پیشتری در خدمت به شاهنشاه آریامهر رهبر بزرگ انقلاب و ملت عزیز ایران آرزو نمایم (احسن- احسن).

رئيس- آقای نیک روشن بفرمانی.

نیک روشن- جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند و محترم، ایران باتوجه بسیاست مستقل ملی و رهبری داده ایان شاهنشاه آریامهر، نه تنها دوستدار صلح پایدار در سطح جهانی است و از تر زوابط مسالمت آمیز بین کشورها و عدم مداخله آنها در امور یکدیگر با قاطعیت دفاع می کند، بلکه خواستار تفاهم پیشتر و حسن هم‌جواری باتمام همسایگان خویش است. و این سیاست را تعقیب می کند (صحیح است) که این کشورها همکاری هم در راه پیشرفت و سازندگی جوامع خود اقدام نمایند. اما علیرغم این سیاست، عده ای متاجوز عراقی در ماههای اخیر مراحته ای ایران را برای مأموران راهنمایی، نقشه برداری، حشم داران و سپاهیان انقلاب مایجاد نمودند که بایداری و هوشیاری سربازان دلبر ارتش شاهنشاهی و مرزداران غیور روبرو شدند. حتی پارا از این فراثر گذاشتند و در سوم دیماه گذشته و بامداد ۲۱ بهمن ماه جاری با نقشه قبلی یکانهای نظامی عراقی مرکب از گروههای زرهی، بیاده نظام با پشتیوانی شدید توبخانه پیاسگاه رضا آباد در حوزه شهرستان مهران تجاوز و در مرور انهدام و تخریب سده کنگانچم برآمدند و در نتیجه مقاومت و فداکاری سربازان ارتش نیرومند و ملی ما مجبور بعقب نشیتی شدن دواز خود ۱۸ کشته و مقدار زیادی مهمات جنگی بجای گذاشتند. ولی با کمال تاثر و تأسف ۸۱ سرباز زخمی و ۴۰ سرباز ایرانی بدرجه شهادت نائل شدند. مجلس انقلاب امروز بالندوه فراوان خاطر شهادت این سربازان که در مکتب ناسیونالیزم ایران با الهام از نیات مقدس رهبر خردمند شاهنشاه آریامهر درس وطن پرستی و جان بازی را فرا-

کشور ماه میان ۲۰۰۰ کیلومتر جاده شنی و خاکی وجود دارد که وزارت راه سعی خواهد کرد در مرحله اول راههای شنی را تبدیل براههای اسفالت نماید و در نتیجه خطری که فعلاً در راههای شنی وجود دارد از بین خواهد رفت.

وزارت راه ضمناً راه نوینی برای استفاده از حداکثر ماشین آلات راهنمایی و راهداری اجر اخواهد کرد و در هر استان کلیه ماشین آلات خود را در یک مرکز تمرکز خواهد کرد و تنها این مرکز عهده دار ارسال این ماشین آلات برای کارهای راهنمایی و راهداری خواهد بود حسن این کار اینسته بفرض آنکه یک ماشین سنگین خراب شود کار نمیخواهد و مرکز مزبور بلا فاصله ماشین دیگری به محل مزبور ارسال داشته و ماشین خراب را به مرکز مزبور برای تعمیر خواهد برد، ضمناً کلیه ماشین آلات راهنمایی و راهداری در کشور استاندار خواهد شد و در نتیجه لوازم یدکی آن بهتر و آسان تر و راحت تر بدست خواهد آمد.

از اقدامات دیگر مهم وزارت راه آنسته که در نظر دارد اداره راه استان در هر استان مسئولیت پیشتری در مقابل استاندار خواهد داشت و بیش از سایق مجری نیات و مقاصد استاندار خواهد بود و چون استاندار هر استان بیش از هر مقامی در استان خویش احساس مسئولیت میکند لذا عمل راه استان در اختیار استاندار قرار خواهد گرفت لازم است این نکته را نیز پیرامون فعالیت امنیتی وزارت راه عرض کنم که با وجود بر فرای سیار سنگین و بیسابقه ای که اسال نازل شد و رحمت خداوندی همه جا را فرآگرفت وزارت راه به کمک مأمورین صدقیق و فعالش حتى نگذشت راههای درجه دوم و سوم نیز بسته شود و اگر در روزهای پر برف بهمن ماه یک آدم بی نظر و عادی مثل از جاده جالوس و یا هزار عبور میکرد میبدید که مأمورین این وزارت خانه چقدر با فعالیت بیش از حد یک انسان با تمام وجود و توان خویش در باز کردن راهها میکوشیدند. کوششی که با قلم نمیتوان آنرا تشریع کرد و با زبان نمیتوان آنرا وصف نمود و همین فعالیت بیش از اندازه و خارق العاده این مأمورین علاقمند و گذاکار و مدیریت

گرفته اند بزرگ و گرامی میدارد (صحیح است) و نیز وظیفه خود میداند که از اقدامات بجاوار زنده نیروهای مسلح شاهنشاهی ایران در مورد حفظ حدود و ثور کشور و جلوگیری از متجاوزین عراقی و کملک و مساعدت به مردم مسلمان عمان و در هم شکستن عائله ماجراجویان آن کشور که برای برهم زدن آرامش منطقه خلیج فارس نیات پلیدی را در سرپرور از دند صمیمانه سپاسگزاری نماید (صحیح است - احسنت).

شکی نیست ارشن نیز و منشا شاهی تحت فرماندهی شاهنشاه آریامهر در راه تأمین صلح منطقه با قاطعیت گام بر میدارد. استقلال تمامیت ارضی. استمرار امنیت ملی و شکوفا شدن بیشتر انقلاب مقدس شاه و ملت را با قدرت ایمان. شجاعت. فداکاری و میهن پرستی تضمین می نمایند (صحیح است). عموم مردم منطقه فرمانداریکل ایلام پشتکوه مورد توجه خاص قرار گیرد.

- ۱- تبدیل فرمانداریکل ایلام به استان.
- ۲- تبدیل بخش بر جمعیت ایوان شهرستان.
- ۳- اعزام پژوهشک بیخش های ایوان و چرداول (احسن) - احسنت.

رئیس آقای طلوعی بفرماندهی.

طlowerی - جناب آقای رئیس، همکاران محترم همکاران ارجمند قطعاً طی چند هفته اخیر مصاچه های بسیار مهم شاهنشاه آریامهر را باخبر نگاران مطبوعات و رادیو و تلویزیون های خارجی در جراید خوانده و یا از بر نامه های وسیع عمرانی که در لوا ای انقلاب مقدس شاه و ملت، باتکوه شاهنشاه آریامهر و توجه دولت خدمتگزار هم مسلک هویدا نخست وزیر در سطح فرمانداریکل بر میله اجرا در آمده است اعلام میدارد.

- ۱- آسفالت. راه های شاه آباد ایلام - ایلام به مردانه با اعتبار ۱۳ میلیون تoman شروع و شاید تابستان آینده مورد بهره برداری قرار گیرد و این فرمانداریکل را از فردیت اقتصادی بیرون نیاورد.

- ۲- راه شیروان و چرداول با اعتبار در حدود ۱۰ میلیون تoman در دست ساخته ایلام و قرباً مورد استفاده و بهره برداری قرار میگیرد.

- ۳- راه چنان باشی. سیکان در دست ساخته ایلام را ایلام به منطقه شیروان و چرداول که از

بخشهای بر جمعیت و از مرآتگر کشاورزی و دامداری است چندی پیش افتتاح شد.

- ۴- کانون کار آموزی باعتبار ۸ میلیون تoman اعیار

استدلال آنها هم اینست که کشور های در حال توسعه چون باید پول بیشتری برای خرید نفت بدنه و کالاهای صنعتی غرب را هم بقیمت گرانتر خریداری کنند دچار وضع ناگواری خواهد شد.

اتفاقاً جواب این حرفها دلسویزیها را شاهنشاه ایران قبل از اینکه استعمارگران بخارط ملل استعمار از داده اشک بر زند در همان کنفرانس مطبوعاتی روز دوم دیماه تهران و همزمان باعلام تصمیم افزایش قیمت نفت دادند. در همان کنفرانس شاهنشاه آریامهر پیشنهادی کردند که یک مؤسسه مالی از طرف کشور های صادر کننده نفت برای کمک به کشور های در حال توسعه تشکیل بشود این پیشنهاد در کنفرانس فوق العاده اوپک در ژنو مورد تأیید سایر کشور های صادر کننده نفت تحمیل شده است. (صحیح است).

شاهنشاه ایران در مصاچه های خود مخصوصاً این نکه را برای ملل کشور های مصرف کننده روشن کردند که قسم اعظم بولی که از طرف مردم این کشورها برای خرید مواد نفتی پرداخت می شود در واقع بصورت مالیات به خزانه دولتها متوجه آنها سرازیر می شود و قسم مهمی از آن هم بحیث کمپانی های نفتی میریزد. بطور مثال مالیاتی که دولت فرانسه از هر لیتر بنزین میگیرد در حدود دو تیز قیمت یک لیتر بنزین و درست ده برابر پولی است که در ازاء آن آن عاید کشور های صادر کننده نفت تشکیل می شود بموقع اجرا در آید.

دولت ایران برای اثبات کمال حسن نیت خود در کمک به کشور های نیازمند و رفع مشکلات مالی کشور های مصرف کننده نفت در انتظار تشکیل بانک اوپک یا بیان این مالی موصوف هم نمانده و آمادگی خود را برای پرداخت مبالغ قابل توجهی به صندوق بین المللی پول و بانک کجهانی جهت کمک به موازنۀ پرداخت کشور های مصرف کننده نفت و خرید کالاهای صنعتی مورد نیاز کشور های در حال رشد اعلام داشته است (صحیح است) دولت ایران هم چنین اعلام کرده است که آماده است کمک های دو جانبه خود را به کشور های نیازمند افزایش دهد و از طریق سرمایه گذاری در کشور های در حال توسعه یا مالک صنعتی به توسعه صنایع آنکشورها کمک کند (صحیح است).

شاهنشاه آریامهر در مصاچه اخیر خود به کنفرانس کشور های مصرف کننده نفت هم که بد عوت آمریکا از دیروز در واشنگتن تشکیل شده صریحاً و با

شاهنشاه ایران در مصاچه های خود مخصوصاً این نکه را برای ملل کشور های مصرف کننده روشن کردند که قسم اعظم بولی که از طرف مردم این کشورها برای خرید مواد نفتی پرداخت می شود در واقع بصورت مالیات به خزانه دولتها متوجه آنها سرازیر می شود و قسم مهمی از آن هم بحیث کمپانی های نفتی میریزد. بطور مثال مالیاتی که دولت فرانسه از هر لیتر بنزین میگیرد در حدود دو تیز قیمت یک لیتر بنزین و درست ده برابر پولی است که در ازاء آن آن عاید کشور های صادر کننده نفت تشکیل می شود بموقع اجرا در آید.

در یکی دوماه اخیر مقامات بر جسته و کارشناسان اقتصادی کشور های صنعتی غرب، برای مالک قبیر و در حال توسعه جهان هم اشک تسامح زیادی ریخته اند. این کشور ها که در بر بنامه دهه توسعه سازمان ملل متحد حاضر شدند حتی یک درصد تولید ملی خودشان را صرف کمک به توسعه و پیشرفت کشور های قبیر بکنند و برعکس چندین برابر کمک ناجیزی را که با هزار متن و افاده به کشور های قبیر میدادند با افزایش قیمت کالاهای صادراتی خودشان از آنها پس گرفتند از موقعي که کشور های تیکباره غم های خودشان را فراموش کرده اند و برای کشور های قبیر و در حال توسعه جهان اشک تسامح میریزند.

قاطعیت اخطار کردند که اگر در این کنفرانس تصمیماتی بهمنظور مقابله با کشورهای صادر کننده نفت اتخاذ شود کشورهای صنعتی ایران در خلیج فارس می‌جنگند. در دنیا امروز باستگی و پیوستگی روز افزون سرنوشت ملتها یکدیگر برای مصالح ملی هیچ کشوری مرز معنی وجود ندارد و دفاع از میهن منحصر به دفاع از سرحدات است، کنفرانس واشینگتن را برای صواب هدایت بکندو کشورهای بزرگ صنعتی بجا م مقابل و معارضه با کشورهای صادر کننده نفت، تصمیم برحق و بجای ایران و سایر کشورهای عضو اپک را در مورد افزایش قیمت نفت پذیرا شوند و برای حل مسائل موجود در روابط مازا تهدید می‌کنند می‌جنگند درود میفرستم و بازگشت پیروزمندانه آنها با خلاصه وطن آرزو میکنم (احسن-احسن).

رئیس-آفای سعید وزیری بفرمانید.

سعید وزیری- بنده ترجیح می‌دهم قبل به یک مطلب خصوصی اشاره کنم از جهت اینکه مربوط به مجلس شورای اسلامی است و آن تبریکی است که از طرف خودم و سایر همکاران محترم باید بحضور مقام معظم ریاست مجلس شورای اسلامی جناب آقای مهندس عبدالله ریاضی استاد دانشمند و محترم عرض کنم (صحیح است) که بحق این مقام استادی ممتازشان اعلام هم شد (آفرین) واما من جداً غبیده دارم امروز شاید وظیفه نفر دفر دنیان بکنم و حیاتی ما و تنها راهما باقیانوس است (صحیح است).

دز اینجا برای آگاهی افکار عمومی از اهمیت نبردی که نیروهای ایران بدرخواست سلطان عمان در آن شرکت کرده‌اند باید اضافه کنم که شورش عمان گرچه بظاهر شورش چندهزار نفر از افراد قبایل محلی بر ضد حکومت عمان است در واقع یک توطه بین المللی برای سلط پسر خلیج فارس میباشد که هدف آن تنها حکومت عمان نیست (صحیح است) شورشیان عمان که با اسلحه ییگانه و تحت هدایت و تعليمات کارشناسان ییگانه (صحیح است) با حکومت قانونی عمان می‌جنگند نام خودشان را هم جبهه آزادی خلیج گذاشتند و همین نام برای معرفی هدف‌های خراب کارانه آنها در سرتاسر سواحل جنوبی خلیج فارس کافی است (صحیح است) با این توضیع و با توجه به اهمیت جایی خلیج فارس برای ایران باید

دارند و همان‌چیز را سفارش میدهیم بکشورهای صنعتی که برای آنها بسازند فکر می‌کنم شما خانه‌ها آقایان همه بدون استثنای از پنده اطلاعات علمی تان بیشتر است و پنده در خور آن نیستم که در محضر شما اشاره به مسائل علمی و ایده‌توالوژیکی بکنم بنده بهم خودم بعنوان یک شاگرد مکتب عرض می‌کنم مباوذه با استعمار فقط با شعار ویشت امکان پذیر نیست (صحیح است) در مبارزه با میراث‌های استعمار، مبارزه با فکرهای استعماری، فکر ضداستعماری، فکر اقتصادی ضداستعماری، فکر علمی مبتنی بر آسایش و رفاه انسانهای استعمار زده ضرورت دارد (صحیح است) و این فکر است که ایشان میفرمایند. صحبت تنها این نیست که مازاد پولمان را آنها وام بدهیم که بروند چه بخزندیا نخرند ماتشخص می‌دهیم که به‌چه چیز احتیاج دارند، کالاهای صنعتی وسائلی که بتوانند زندگی‌شان را زیرسازی کنند، آنها را با بیطری فی‌سفارش می‌دهیم بکشورهای سازنده یعنی از یکطرف مازاد پولی که عاید کشورهای تولید کننده نفت می‌شود بصرف میرسد و به گردش می‌افتد و از طرف دیگر با بیطری فی‌نیازمندی‌های کشورهای نیازمند مورد بررسی قرار می‌گیرد و بجای اینکه با آنها پول بدهیم و آنها را محکوم کنیم آن چیزی را که ما می‌خواهیم بفروشیم بخزند، مواد مورد نیاز آنها را بررسی می‌کنیم و فروش آنها را هم در انحصار خودمان قرار نمی‌دهیم و مواد مورد نیاز آنها بکشورهای صنعتی سفارش می‌دهیم تا بتوانند زندگی‌شان را زیرسازی کنند، آقایان این است آن فکر ضداستعماری، این فکری است که امروز میتوانیم افتخار کنیم که ایران فکر صادر می‌کنند مقیاس جهانی و بسیار طبیعی است که وقتی حسودان و دشمنان و مخالفان می‌خواهند قدمی فرات را ایران بگذارند نه تنها مخالفان ایران مخالفان این سرزمنی‌ها آنها را که انسانهای این سرزمنی‌ها را محکوم به جهل و عقب‌ماندگی و بدینکاری کردن اکون که می‌بینند از اینجا نور اندیشه و تفکر ساطع شده است طبیعی است که از نهایت حقد و حسدشان دست باین شبتابات وای پس بدقتر از این بزنند برای اینکه این ملتها را یا چنین گرفتاریها مشغول کنند ویکار دیگر نگذارند که ملت‌هایی که از طول تاریخ و

و باصطلاح معروف، می‌آیند و می‌روند و ملت ایران زنده و پایدار و حاوید می‌ماند (صحیح است) گاهی این قبیل مظاہر و شبتابات بدخواهان و گیه‌توزان، ملت ایران را که می‌بینم بیشتر متوجه حقانیت می‌شوند که در طول قرن‌های تاریخ، ملت ما همیشه بوده و گاهی از اوقات مانند این روزهایکه ملت و کشور ما بخوبی به فروزنده‌گی و درخشندگی میرسد آنها هم آتش حسد و کینه‌شان بمرحله‌ای از نادانی و جهالت بیشتری ظاهر می‌شود (احسن). چند روز پیش در وزارت اطلاعات صحبت میکردم راجع به مسئله‌ای که بارها صحبت کرده بودم، اصطلاح فشنگی را در دیدم که در این اصطلاح هماهنگیم که ایران بمرحله صدور فکررسیده است. تکرار می‌کنم، جناب آقای دکتر متنین، ایران شما و ما حالا دیگر در مرحله صدور فکر بخارج قرار گرفته است، ما بعنوان صادر کننده کالای معدنی نفت با احیاناً بعنوان صادر کننده فقط کالاهای صنعتی حلا و در آینده دیگر در و در موضع صدور فکر در مقیاس جهانی نشته‌ایم و ملت ما الان شاهد این گفتوگوهای است که در این مدت و روزهاییکه مسئله نفت مطرح است و بدنبال آن شاهنشاه ماکه گویا باصطلاح مشغول رفع خستگی و ورزش‌های زمستانی هستند باز در آنجا هم ضرورت این صدور فکر آنچنان است که در آنجا هم مراجع مختلف جهانی ایشان را حتی از کار شخصی و استراحت و ورزش هم باز میدارند و سن مور پیش مرکز صدور فکر ایرانی می‌شود (صحیح است)، دوست عزیز من طلوعی بصاحبهای شاهنشاه بطور کلی اشاره کرده‌اند می‌خواهیم خصوصاً راجع به یک نکته همانطور که عرض کردم، صدور فکر، راجع‌بآن اشاره به کنم و بگذردم و عرایض انتام کنم اشاره بصاحبهای از شاهنشاه با مخبر روزنامه دبلی-تلگراف شد آن این بود که فرمودند ما از این درآمد سرشار نفت که عابد کشورهای تولید کننده نفت می‌شود صندوقی یا بانکی تشکیل می‌دهیم که بوسیله یک هیأت بیطری اداره بشود و با بیطری فی‌نیازمندی‌های کشورهای در حال توسعه با اصطلاح عقب مانده و یا در حال رشد را مطالعه بکنیم. این بجای خود می‌باشد مهمی است که با بیطری تشخیص میدهیم که آنها به‌چه چیز احتیاج

تخصص آنها مورد نیاز نیزهای مسلح شاهنشاهی باشد
ماهانه مبلغ حداقل معادل مابه اتفاقات حقوق و
مزایای درجه سر هنگی و سرتیپی (باستثنای مزایای خودرو
و اگذاری) بعنوان پاداش پرداخت خواهد شد.
تبصره - نحوه اجرای این قانون در آینه نامه ای
که بتوصیب وزارت جنگ میرسد تعیین میگردد.
مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری-
رضاییزاده

گزارش شوراول از کمیسیون نظام
بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور
تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه
دولت مربوط پرداخت پاداش ماهانه بر هنگ های
پژشك را مورد رسیدگی قرارداد و توصیب کرد.
اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری ب مجلس شورای ملی تقديم
میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش شوراول از کمیسیون دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۵۲ با
حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط پرداخت پاداش
ماهانه بر هنگ های پژشك را مورد رسیدگی قرارداد و
گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را
در این مورد تأیید و توصیب کرد.
اینک گزارش آن را ب مجلس شورای ملی تقديم
میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست?
(اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی می گیریم
خانمهای آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر بر خاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است

نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت
میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
احتراماً نظر بایکه اینجانب پیشروخت خودرا در
انجام وظیفه در فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوبن و
همچنین امور مربوط بهین العجالس صرف میکنم از ادامه
انجام وظیفه در هیئت نظارت اندوخته اسکناس در بانک
مرکزی معدوم. لذا استفاده خود را از این سمت
بحضور جنابعالی تقديم میدارم و تقاضا دارم جانشین
اینجانب از طرف مجلس شورای ملی انتخاب گردد.

با قدیم احترامات - محمدعلی رشتی

رئیس - با اظهار تأسف از اینکه آقای دکتر رشتی از
این سمت استفاده کرده اند و با تقدیر از خدماتشان بند
خواست از حضورشان خواهش کنم تا کسی بجای ایشان
انتخاب نشده است این کار را انجام بدند البته در
جله اینده این انتخاب صورت خواهد گرفت.

۷ - طرح گزارش شوراول کمیسیون امور استخدام
و سازمانهای اداری راجع به پرداخت پاداش ماهانه
بر هنگ های پژشك

رئیس - گزارش شوراول پرداخت پاداش ماهانه
بر هنگ های پژشك مطرح است قرائت می شود.
(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شوراول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای
اداری ب مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری
در جلسه ۸ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان
معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۶۷۲۲۸ مورخ
۱۳۵۲/۹/۱۲ دولت مربوط پرداخت پاداش ماهانه
بر هنگ های پژشك را که در جلسه روز سه شنبه ۱۱/۲/۱۳۵۲
تقديم و شماره ۱۰۰۴ چاپ گردیده است مورد رسیدگی
قرارداد و توصیب کرد.

اینک گزارش آنرا ب مجلس شورای ملی تقديم
میدارد.

لایحه قانون مربوط پرداخت پاداش ماهانه

بر هنگ های پژشك

ماده واحده - بر هنگ های پژشك که باداشتن
شرایط لازم برای ترجیع بعلت محدودیت محلهای
سازمانی بدرجه بالاتر نائل نمیشود در صورتیکه

کنفرانس بین المللی کار که تشکیل می شود در آنجا
تصمیماتی گرفته می شود و تصویب می شود و بموجب
اسسname سازمان بین المللی کارهای کشوری موظف است
که این مواد و مصوبات را بنظر و استحضار مقامات مقننه
خود بر ساند در پنجه و هشتمین جلسه این کنفرانس چهار
مقاله نامه و توصیه نامه به توصیب رسیده است که جهت
استحضار مجلس محترم تقديم می شود این چهار مقاله
نامه عبارت است از :

مقاله نامه ۱۳۷ و توصیه نامه ۱۴۵ که مربوط به
عواقب و عوارض اجتماعی روشهای نوین بارگیری و
تخليه در بنا در است و مقاله نامه ۱۳۸ و توصیه نامه
مریبوط بعد اقل سن اشتغال بکار است. از جهت استحضار
مجلس شورای ملی تقديم میکنم.

رئیس - مقاله نامه ها برای اطلاع کمیسیون کار
فرستاده می شود.

۴ - استداد دوفقره لایحه - تبدیل راه آهن دولتی
ایران بشرکت سهامی راه آهن های ایران - تبدیل
آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک بشرکت سهامی
آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک بوسیله آقای مهندس
دری معاون وزارت راه
رئیس - آقای مهندس دری بفرمائید.

مهندس دری (معاون وزارت راه) - با اجازه
جناب آقای رئیس نمایندگان محترم دولتی راجع به
شرکت سهامی شدن راه آهن و شرکت سهامی شدن
آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک که در سابق تقديم شده بود
بعلت اینکه لایحه جدیدی در مجلس سنا مورد شور است
و کمیته هماهنگی حمل و نقل تشکیل می شود تقاضای
استداد این دولتی را دارم.

۵ - توصیب صورت جلسه های روز (۱۲) و (۱۶)
دیماه و روز (۲) و (۲) بهمن ماه ۱۳۵۲

رئیس - صورت جلسه های شماره ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰ و ۱۵۱ خدمت خانمهای و آقایان توزیع شده است
نسبت باین صورت جلسه های نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت جلسه های توصیب می شود.

۶ - قرائت استعفانامه آقای دکتر رشتی از عضویت
هیئت نظارت بر اندوخته استناد

رئیس - نامه ای از آقای دکتر رشتی رسیده است برای
اطلاع مجلس قرائت می شود.

که ابوریحان بیرونی را بر داده اند ملت هایی
سینارا بیرون داده اند، ملت هایی که ابوریحان
که پیغمبر ای را بزرگی مثل پیغمبر بزرگ اسلام افتخار
میکرده اند که در زمان پادشاهی کسری اوشیروان
بدنیا آمده است دیگر قد علم کنند و این طبیعی است و
از آن طبیعی تر این است که ما همچنانکه فکر صادر
می کنیم همچنان که از رسالت انسانیمان دفاع می کنیم
با ادامه این اندیشمندی طبیعی است که بروهای نظامی
ما، پاسداران وطن ما در کمال قدرت در مقابل این
تشبات دفاع و مقاومت کنند و از یک طرف ما از
تجاویز ایگانه باین صورت جلوگیری کنیم و از یک
طرف افکار انسانیمان را صادر کنیم، یک بار دیگر
مخصوصاً از حضور نمایندگان محترم مطبوعات خواهش
می کنم که این مسئله صدور فکر را توجه کنند از اینکه
ایران یکبار دیگر مسائل علمی و فلسفی
و اندیشه هایی که زندگی انسانها را بر فراز
و آسایش منتقل می کنند و ایران در چنان موضعی قرار
گرفته است که همانطور که وزیر امور خارجه آمریکا در
هنگام تشکیل کنفرانس واشنگتن ای بسا تحت تأثیر
یاد آوریهایی که شاهنشاه مکارندند یا سایر کشورهای
تولید کننده نفت اظهار داشته اند که کنفرانس واشنگتن
برای مبارزه با کشورهای تولید کننده نفت تشکیل نشده
است ما هم اعلام می کنیم مسئله برای ما مبارزه با
کشورهای صنعتی یا مصرف کننده نیست مسئله این است
که بهترین وجهی انسانها بر فراز آسایش بر سند و انسانها
از یوغ استعمار و استعمار خارج بشوند، مشکرم.
(احسنت - (احسن)).

۳ - تقدیمه چهار فقره مقاله نامه و توصیه نامه - مقاله نامه
۱۳۷ و توصیه نامه ۱۴۵ مربوط بعاقب و عوارض
اجتماعی روشهای نوین بارگیری و تخليه در بنا در
۲ - مقاله نامه ۱۳۸ و توصیه نامه ۱۴۶ مربوط بعد اقل
سن اشتغال بکار، بوسیله آقای دکتر مهدوی معافون
وزارت کار و امور اجتماعی

رئیس - وارد دستور میشون آقای دکتر مهدوی
بفرمائید.
دکتر مهدوی (معاون وزارت کار و امور اجتماعی)
همانطور که خاطر نمایندگان محترم مسیو است

مذاکرات مجلس شورای ملی

(شرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

خواهشمند است لایحه قانونی مربوط به برداخت

باداش ماهانه سرهنگ های پزشک بشرح زیر اصلاح شود:

لایحه قانون مربوط به برداخت پاداش ماهانه

سرهنگ های گروه پزشکی.

ماده واحد به سرهنگ های گروه پزشکی (پزشک

داروساز - دندان پزشک - دامپزشک) که باداشتن .

با تقدیم احترام - دکتر حبیب الله - دکتر زعفرانلو

دیس - لایحه و پیشنهادی شوردم بکمیسیونهای

مربوط ارجاع میشود.

۸- طرح گزارش شوراول کمیسیون امور استخدام

و سازمانهای اداری راجع به اصلاح بند ۲۱

قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی

وتعاون افزارمندان کارگاهها و کارخانجات

ارتش والحق دوماده بقانون مزبور

قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان

کارگاهها و کارخانجات ارتش والحق دوماده بقانون

مزبور مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شوراول از کمیسیون امور استخدام

و سازمانهای اداری ب مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در

جله ۸ بهمن ماه ۱۳۵۲ باحضور تیمسار سپهبد کاتوزیان

معاون وزارت جنگ لوایح شماره ۶۷۲۳۶ و ۶۷۲۳۴

مورخ ۹/۱۲/۱۳۵۲ دولت راجع بالحق دوماده بقانون

یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان

کارگاهها و کارخانجات ارتش والحق بند ۲۱

قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان

کارگاهها و کارخانجات ارتش والحق بند ۲۱

۱۳۵۲/۹/۱۱ تقدیم وبشاره های ۹۹۸ و ۱۰۰۲

در کمیسیون نظام با یکدیگر تلقیق گردیده و تلقیق مزبور

مورد موافقت این کمیسیون قرار گرفته است مورد رسیدگی

قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر ب مجلس شورای ملی

تقدیم میدارد.

مذاکرات مجلس شورای ملی

لایحه قانون اصلاح بند ۲۱ ماده ۲۱ قانون یمه های

اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان

کارگاهها و کارخانجات ارتش والحق

دوماده بقانون مزبور

۱۵۳ جلسه ۱۵۳

ماده واحد - بند ۲۱ ماده ۲۱ قانون یمه های

اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان کارگاهها

و کارخانجات ارتش مصوب ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۵

اصلاح و ماده ۳۰ و ۳۱ بقانون مزبور الحق میشود عنوان

ماده ۲۹ همان قانون بماده ۳۱ تبدیل میگردد :

الف - ۵ - بابت هزینه کفن و دفن و ترجمی افزارمند

متوفی مبلغ هفت هزار ریال .

ب - ماده ۲۹۵ - هزینه معالجه افزارمندان بیمار

که بنای تشخیص شورای عالی پزشکی نظامی یمه های بخارج

کشور از ارام میگردد از « صندوق یمه های اجتماعی

و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش ». و هزینه مسافرت

آن از بودجه وزارت جنگ تأمین و برداخت خواهد

شد .

ج - ماده ۳۰ - وزارت جنگ مجاز است در صورت

احتیاج افزارمندان بازنیسته مشمول قانون یمه های

اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان کارگاهها

و کارخانجات ارتش را باراعت ضوابطی که در آینه نامه

اجرای این ماده تعین خواهد شد بطور موقت و باحتفظ

وضع بازنیستگی بکارگارده و علاوه بر حقوق بازنیستگی

که دریافت میدارند حق الزوجه مناسبی نیز به آنان برداخت

نماید. آینه نامه اجرای این ماده بوسیله وزارت جنگ

نهی و پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین بموقع

اجرا گذارد خواهد شد .

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری -

رضا پیرزاده

گزارش شوراول از کمیسیون نظام مجلس

شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ باحضور

تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لوایح دولت

مربوط بالحق دو ماده بقانون یمه های اجتماعی و

بازنیستگی وتعاون افزارمندان کارگاهها و کارخانجات

ارتش والحق بند ۲۱ ماده ۲۱ قانون یمه های اجتماعی

مذاکرات مجلس شورای ملی

بافران و درجه داران ارتش شاهنشاهی را که در جلسه روز شنبه ۱۱/۹/۱۳۵۲ مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان کارگاهها و کارخانجات ارتش را تأیید کردند.

اینک گزارش آنرا ب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اضافه شدن یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

ماده واحد - تبصره ۲۱ ماده ۲۱ قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

تبصره - هر دیف درجه دارانی که در مشاغل مربوط به رشته های تخصصی بطور سازمانی منصوب و عملا در مشاغل مزبور مشغول خدمت باشند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود. مقررات این تبصره از تاریخ تصویب قابل اجرا میباشد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری گزارش شوراول از کمیسیون بودجه

کمیسیون بودجه در جلسه روز پنجشنبه ۱۱/۹/۱۳۵۲ مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

اینک گزارش آنرا تأیید کردند.

ماده واحد - تبصره ۲۱ ماده ۲۱ قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

تبصره - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شوراول از کمیسیون نظام ماده واحده رأی میگیریم خانهها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

جلسه ۱۵۳

و بازنیستگی وتعاون افزارمندان کارگاهها و کارخانجات ارتش را تقدیم کرد.

اینک گزارش آنرا ب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش شوراول از کمیسیون دارای ب مجلس شورای ملی

کمیسیون دارای در جلسه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح بند ۵ ماده ۲۱ قانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور، استخدام و سازمانهای اداری ب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه کمیسیون نظام - روح الله جعفری

لایحه به اضافه شدن یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

اینک گزارش شوراول از کمیسیون نظام مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

لایحه کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

اینک گزارش آنرا تأیید کردند.

لایحه کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

لایحه کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ مذکور شدند یک تبصره بقانون یمه های اجتماعی و بازنیستگی وتعاون افزارمندان ارتش شاهنشاهی را تقدیم میکند.

۱۰. طرح گزارش شورا اول کمیسیون استخدام و سازمانهای اداری راجع به احوال یک ماده بقانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی

دیس - گزارش شورا اول آنچه بک ماده به قانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شورا اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۸ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۷۷۲۳۲ مورخ ۱۳۵۲/۹/۱۲ دولت راجع بالاحق یک ماده بقانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۱۱/۲ تقدیم و شماره ۱۰۰۱۴ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قراردادوباصلاحاتی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون الحاق یک ماده به قانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی ماده واحد

تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی ماده ۱۰ - آن عدد از کارمندان رسمی غیرنظامی ارتضی شاهنشاهی کدر مشاغل زیر مدت پانزده سال تمام ذر ارتضی شاهنشاهی خدمت نموده یا تنهاد انجام خدمت بمدت حداقل تا پانزده سال تمام سپارندیمتی و از مزایای این قانون استفاده نمایند:

الف - در مشاغل رشته های مالی (حسابرس و حسابدار خبره).
پ - در مشاغل اداری و مدیریت (برنامه نویس - تجزیه و تحلیل کننده طراح سیستم ماشینهای کامپیوتر - کنترل کننده اطلاعات ماشینهای کامپیوتر و ماشینهای مشابه - متعدد امور حقوقی و قضائی - حقوق داد - نقشه بردار - نقشه کش و مشاغل مشابه).

تبصره ۱ - تشخیص مشاغل مشابه و تطبیق وضع کارمندان مذکور فوق از لحاظ اجرای مقررات بندالف ماده ۲ این قانون تابع مقررات آثین نامه استخدام کارمندان غیرنظامی در ارتضی شاهنشاهی خواهد بود.

تبصره ۲ - کارمندان مذکور در این ماده در صورتیکه بنا به تقاضای شخصی وبا علل دیگر قبل از انجام خدمت موردنده موضوع این ماده از خدمت برکنار گردند فقط حق دریافت مبالغی را که شخصاً برداخت کرده اند خواهند داشت.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضا پیرزاده

گزارش شورا اول از کمیسیون نظام
مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۹ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع بالاحق یک ماده بقانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری
گزارش شورا اول از کمیسیون دارای
مجلس شورای ملی

کمیسیون دارای در جلسه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۵۲ با حضور نماینده گان دولت لایحه مربوط بالاحق یک ماده بقانون تأسیس صندوق پس انداز ثابت افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت ارتضی شاهنشاهی را مورد رسیدگی برستار و سر برستار سهندس و کمک مهندس - تکنیسین لیسانسیه - تکنیسین رادیولوژی - تکنیسین آزمایشگاهها و سایر تکنیسینهای بزرگی و کارشناس مواد غذایی).

صفحه ۱۷
ملی شده واقع در استانهای کرمان و بنادر و جزایر دریای عمان و خلیج فارس (بذرعباس ۶ هکتاری - کرمان ۲ هکتار رفسنجان ۲ هکتار و بقیه آن سرچشمه تا خاتون آباد) را منحصراً بمنظور ایجاد کارخانه و تأسیسات مربوط بشرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان مجاناً واگذار نماید.

شرکت مذکور حق فروش و انتقال این اراضی را بغیر ندارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس نظمی

دیس - نسبت به گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی می گیریم به گزارش کمیسیون خانهای و آقایانیکه موافقنخواهش میکنم قیام فرمایند اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحد مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیون های مربوط ارجاع می شود.

۱۲ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارایی راجع به اجرای قرارداد مورخ یکم ژوئن ۱۹۷۳ ژنو الحاقی بقرارداد مورخ ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲ ژنو و ابلاغ بدولت

دیس - گزارش کمیسیونها راجع به اجرای قرارداد مورخ یکم ژوئن ۱۹۷۳ ژنو الحاقی بقرارداد مورخ ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲ ژنو مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارایی مجلس شورای ملی

کمیسیون دارایی در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۲/۱۱/۳ با حضور آقای دکتر محمود کاشفی معاون وزارت دارایی لایحه شماره ۸۵۰۰ مورخ ۱۳۵۲/۵/۳ راجع بقانون اجرای قرارداد مورخ یکم مازوئن ۱۹۷۳ ژنو الحاقی بقرارداد مورخ ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲ ژنو را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب شده و مجلس ستا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود در رسیدگی قرارداد و تغییرات مجلس ستا ناموافقت کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

قانون اجازه و اگذاری هفتند هکتار اراضی منابع ملی شده بشرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان

قرارداد و گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارایی - امان الله ریگی

دیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بور و در شور ماده واحد رأی میگیریم خانهای و آقایانیکه موافقنخواهش میکنم قیام فرمایند اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحد مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیون های مربوط ارجاع می شود.

۱۱. طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع باجایه و اگذاری هفتند هکتار اراضی منابع ملی شده بشرکت سهامی معادن فرمایند

دیس - گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع باجایه و اگذاری هفتند هکتار اراضی منابع ملی شده بشرکت سهامی معادن سرچشمه کرمان مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی به مجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز یکشنبه ۱۱/۷/۵ با حضور آقای دکتر همایونفر معاون پارلمانی وزارت کشاورزی و منابع طبیعی لایحه شماره ۷۱۱۴ - ۱۳۵۲/۳/۳۰ دولت راجع باجایه و اگذاری هفتند هکتار اراضی منابع ملی شده بشرکت سهامی معادن سرچشمه کرمان را که در مجلس ستا اصلاحاتی در مصوبه مجلس شورای ملی بعمل آمد موردنرسیدگی قرارداد و با تغییرات مجلس ستا موافقت و لایحه را تصویب کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

قانون اجازه و اگذاری هفتند هکتار اراضی منابع ملی شده بشرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان

ماده واحد - بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی اجازه داده میشود تا میزان هفتند هکتار از اراضی منابع

قانون اجرای قرارداد مورخ یکم ذوئن ۱۹۷۳
ذنو الحاقی بقرارداد مورخ ۲۰ ذانویه ۱۹۷۲

مادہ واحدہ = مذکورات

- بورارت دارانی اجاره و اختیار
داده میشود آن قسمت از قرارداد مورخ یکم زوئن ۱۹۷۳
ژنو ضمیمه این ماده واحدرا که مربوط با بران است
براساس قیمت اعلان شده از طرف دولت ایران
به موقع اجراگذارد.

رئیس کمیسیون دارایی - کریم اهری
گزارش از کمیسیون امور خارجه به مجلس
شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز پنجشنبه
۱۳۵۲/۱۱/۴ باحضور نمایندگان دولت لایحه اجرای
قرارداد مورخ بكماه زوئن ۱۹۷۳ زوئن الحقیقی قرارداد
مورخ ۲۰ زانویه ۱۹۷۲ زوئن را که قبلاً در مجلس شورای
ملی تصویب شده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل
آورده بود موردرسیدگی قرارداد و با تغییرات مجلس
سنا موافقت کرد.

ابنک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون
دارایی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس
وفیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟

آقای حکم تندیه فرمانده

حکمت بزدی - اصلاحی در مجلس سنا راجع به قرارداد ژنو الحاقی به قرارداد مورخ ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲ ژنو نوشته شده است که بنده راجع یک نکهاش خواستم توجه همکاران را جلب کنم و آن مسأله خلیج فارس است. اصلاح بسیار بجایی کرده مجلس سنا و بحق خلیج فارس نوشته در یکی از روزنامه‌ها خواندم که نقشه‌ای بنام خارطة الاحواز تهیه کرده‌اند و (۵) هوز تبدیل به (ح) خطی شده اسامی گذاشته‌اند روی مناطقی که مربوط به ایران است مربوط به این سرزمین است مربوط به شرف ما و همه‌چیز ماست بجهة مناسبت این کار را می‌کنند این کار را دبوانگانی می‌کنند که بایستی به

مذاکرات مجلس شورای ملی

مقررات قانون تقسیم و فروش املاک موردن اجاره
زارعین مستأجر (مصوب ۱۰/۲۳/۴۴) مملک آنان از
لریق اجرای شق فروش بزارغان مربوط مستقل شده با
شود، مشمول مقررات ماده ۳۰ قانون مواد الحاقی
قانون مذکور و تبصره يك ذيل آن مبیاشد و این قبیل
الکان میتوانند برای دریافت وجوه قبوض اقساطی بدھی
ارغان از مزایای ماده فوق الذکر بهره مند شوند.
تبصره - دولت مکلف آشت هرسال اعتبار لازم
برای اجرای این ماده واحده را تأمین و در اختیار وزارت
مالی و امور روزتاهابگذارد.

۱- تعاون و امور روسایها - مهندس خسروی

کمیسیون دارایی در جلسه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۵۲ با
حضور نماینده کاندولت لایحه ارسالی از مجلس سنای ارجح
به نحوه پرداخت وجه قبوض اقساطی مالکان مشمول
قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزار عین مستأجر
را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون تعامل و امور روس تا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون دارانی - امان الله ربیگی

دليس - کليات لايجه مطرح است نظری نیست؟
 (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأى ميگيريم
 خانمها و آقایاني که موافقند خواهش ميکنم قيام فرمایند
 (اکثر برخاستنده) تصويب شد. ماده واحده مطرح است
 نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کليات آخر لايجه نظری
 نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کليات آخر لايجه
 رأى ميگيريم خانمها و آقایاني که موافقند خواهش ميکنم
 قيام فرمایند (اکثر برخاستنده) تصويب شد. لايجه بدولت
 الاغم شد.

۱۴- طرح و تصویب گزارش یک شوری کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی و ابلاغ به کاربرد آزی مجلس شورای ملی

دئیس-گزارش یک شورای لایحه بودجه ۱۳۵۳ مجلس شورای اسلامی مطرح است قرائت میشود.

به اخباری که در روزنامه های مخوانیم که آزموده را آزمودن
خطاست بروند و راه خودشان پیش گیرند و بطور قطع با
یک نقشه های مسخره و کلمات تو خالی حقیقت رانمیتوان
وارونه جلوه داد عرض دیگری ندارم (احسن - احسن).
دئیس - نظر دیگری نسبت به گزارش کمیسیون‌ها
نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به گزارش کمیسیون‌ها
خاتمه‌ها و آقایانی که موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ
میشود.

۱۳- طرح و تصویب کزارش بک فوریتی کمیسیون تعاظون و امور روزتاه راجع به نحوه پرداخت وجه قبوض اقساطی مالکان مشمول قانون تقسیم و فروش املاک مورد احراز نیاز اربعین مستاجر و ابلاغ بدولت

دفیس - گزارش یک فوریتی نحوه پرداخت وجوده
قبوچ اقساطی مالکان مشمول قانون تقسیم و فروش
املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر مطرح است
قرار ائتمانشود.

(بشرح زیرخوانده شد)

گزارش از کمیسیون تعادن و امور روسایها

بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روزتاهای در جلسه ۹ بهمن ماه

باحضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روسناهالایچه شماره ۶۷۱۶۶۵ مورخ ۱۱/۹/۱۳۵۲ ارسالی از مجلس سناراجع به نحوه پرداخت وجوه قوض اقساطی مالکان مشمول قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزرار عین مستأجر را که در جلسه سه شنبه ۱۳۵۲/۱۱/۲ وصول آن باقیدیک فوریت اعلام و فوریت آن نیز در همان جلسه بتصویب رسیده و بشماره ۱۰۰۶ چاپ گردیده است موردرسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
مداد داد.

قانون نحوه پرداخت وجه قبوض اقساطی مالکان
مشمول قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزار عین

مستاجر

مذاکرات مجلس شورای ملی

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات
مجلس شورای ملی

کمیسیون محاسبات در جلسه روز پنجم شنبه ۱۸ بهمن
ماه ۱۳۵۲ باحضور آقایان کاربردازی مجلس شورای
ملی لایحه شماره ۲۰۱۱ مورخ ۱۳۵۲/۱۱/۷ راجع
به بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی را که به شماره
۱۰۱۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با
اصلاحاتی تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

بودجه سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی

ماده ۱۵۶ - برای برداخت هزینه های پرسنلی و
اداری بیکماله ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰
ریال اعتبار به کاربردازی مجلس شورای ملی داده میشود
که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف

تبصره ۱ - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ مبلغی که
طبق تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی همه ماهه
بعنوان امتیاز تحصیلی و علمی بطور مستمر بکارمندان
مجلس شورای ملی برداخت میشود که از
تصندوق مجلس شورای ملی برداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ مبلغی که

بعنوان امتیاز تحصیلی و علمی بطور مستمر بکارمندان

مجلس شورای ملی برداخت میشود وندت توضیح آن

منظور میشود وکسور بازنیستگی برای مقررات مربوط

کمافی سابق از آن برداشت و نفاوت حقوق ماه اول

ناشی از اجرای این تبصره بفعظ صندوق بازنیستگی کسر

میگردد.

تبصره ۳ - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ مبلغی که

و پنجاه و سه حداقل مجموع حقوق و مزایای کارمندان

اداری و خدمتگزاران مجلس شورای ملی هفت هزار و

پانصد ریال تعیین میشود و تازمانیکه مجموع حقوق و

مزایای هریک از آنان از هفتاهار و پانصد ریال کمتر باشد

ماجراجفتاوت بعنوان نفاوت حداقل دریافتی قابل برداخت

خواهد بود، نفاوت مذکور نوعی از مزایای محسوب و

وکسور بازنیستگی از آن برداشت میشود.

تبصره ۴ - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ مبلغی که

مذاکرات مجلس شورای ملی

و مقررات بودجه و قانون بودجه که در مجلس نوشته
نمیشود، برای همه در سطح مملکت نمونه کامل و
بکسر کمالی داشته باشد. این آرزو را برای خود
همیشه حفظ میکنم. از اعضای محترم کاربردازی و
کمیسیون محترم محاسبات این انتظار را دارم که لاق
برای سال آینده با توجه و عنایتی بفرمایند تا بودجه
مجلس که همزمان با بودجه کل کشور تقدیم میشود و در
جراید منعکس میگردد، نحوه تنظیم ماده واحد و
مقررات و مفادی که دارد چیزی باشد منطبق با آنچه
که در بودجه کل کشور به تصویب همه آقایان میرسد.
انشاء الله که این مسائل را رعایت میکنم. مسئله دیگری
که بندۀ از مقام ریاست تبوقع دارم و تقاضا میکنم،
توجه به تغییر وضع کارکنان مجلس است. چون در
قواین استخدامی مملکت، ما فعلاً بک اصطلاح بک
پارچه، داریم بصورت کارمندان. و انشاء الله در ضوابط
و طبقه بندی که برای کارکنان مجلس منظور میرمایند
و در هیأت رئیسه توجه میکنند این عنایت را خواهند
فرمود که ماهام از این رویه عمومی که در قانون استخدام
جدید منظور شده است بتوانیم پیروی کنم و استفاده
نمایم. پیشنهادی را که در اینجا تقدیم کردم حذف
کلمه «برداخت» از اول تبصره ۳ است. چون اگر به آخر
تبصره و به کیفیتی که جمله تمام میشود عنایت بفرمایند
«برداخت» در اول تبصره بک کلمه زاندی است و معنا
ندارد. مطلب دیگری که عرض میکنم مسئله ۲۰/۵۰ و ۵۲ است. بنظر
در صد افزایش حقوق سال ۱۳۵۲ و ۵۰ در صد افزایش حقوق
من توجه عنایت مقام ریاست به کمک به کارکنان مجلس
که بازنیسته میشوند و به افتخار بازنیستگی نائل میگردد
این بوده است که به رعایت تبصره ۷۰ قانون بودجه
سال ۱۳۴۲ به این آقایان کمک بشود که بابت کسور
بازنیستگی اضافی که بایستی بپردازند عنایتی بشود.
جمله به کیفیتی تهیه شده است که در صد افزایش حقوق
سالهای ۵۰ و ۵۲ است در صورتی که افزایش در سال ۵۰
بوده و بک افزایش در سال ۵۲ بوده قید این جمله ۲۰
در صد مفهوم کاملی ندارد. بنابراین مطلب بر میگردد
با افزایش حقوق که در سال ۵۰ و افزایشی که در سال
۵۲ داده شده است به این کیفیت تبصره گویا تر خواهد

جلسة ۱۵۳

طبق تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی همه ماهه
بعنوان امتیاز تحصیلی و علمی بطور مستمر بکارمندان
مجلس شورای ملی برداخت میشده جزء اشل حقوق آنان
منظور میشود وکسور بازنیستگی برای مقررات مربوط
کمافی سابق از آن برداشت و نفاوت حقوق ماه اول
ناشی از اجرای این تبصره بفعظ صندوق بازنیستگی کسر
میگردد.

تبصره ۲ - از اول فروردین ماه یکهزار و سیصد و
پنجاه و سه حداقل مجموع حقوق و مزایای کارمندان
اداری و خدمتگزاران مجلس شورای ملی هفت هزار و
پانصد ویکیه ریال تعیین میشود و تازمانیکه مجموع حقوق و
مزایای هریک از آنان از هفتاهار و پانصد ریال کمتر باشد
ماجراجفتاوت بعنوان نفاوت حداقل دریافتی قابل برداخت
خواهد بود، نفاوت مذکور نوعی از مزایای محسوب و
وکسور بازنیستگی از آن برداشت میشود.

تبصره ۳ - پرداخت کسور بازنیستگی کارمندان
و خدمتگزاران مجلس شورای ملی در مردم بسته در صد
افزایش حقوق سالهای ۱۳۵۰ و ۱۳۵۲ «بدهی موضع
تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور» که از اول
سال ۱۳۵۰ تا پایان سال ۱۳۵۲ بازنیسته شده اند از
محلی داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای
ملی بمصرف بررس.

تبصره ۴ - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در تبصره ۳ بودجه سال ۵۳
محلی ایجادی از اول سطر اول کلمه (برداخت) و در
سطر دوم کلمات (بسته در صد) حذف شود.
با تقدیم احترام - فرهادپور

دليس - آقای فرهادپور بفرمایند.

فرهادپور - ضمن کمال شکر و سپاسگزاری از حسن
اعتمادی که همه نمایندگان مجلس در طرز اداره مجلس و
صرف هزینه ها نسبت به این تبصره رئیس دارند، بخصوص
توجه و دقتی که مقام معظم ریاست نسبت باین مسائل بفرمایند
فکر میکنم همه ما هم فکر و همعقیده باشیم. بنده بعنوان بک
فرده میشیم معتقد بودم و همیشه این آرزو را داشتم که بودجه

جلسة ۱۵۳

تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور، که از
اول سال ۱۳۵۰ تا پایان سال ۱۳۵۲ بازنیسته شده اند از
صندوق مجلس شورای ملی برداخت خواهد شد.

ماده ۲۶ - برای هزینه های تعمیراتی و تجهیزات و
خرید اراضی و خانه های قسم شرق مجلس شورای
ملی لایحه شماره ۲۰۱۱ مورخ ۱۳۵۲/۱۱/۷ راجع
می داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای
ملی بمصرف بررس.

دليس - مخبر کمیسیون محاسبات - سعید پدرامی
دليس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟
آقای حکمت بزدی بفرمایند.

حکمت بزدی - با جازه جانب آقای رئیس و همکاران

محترم؛ بنده از عنایات و توجه خاص ریاست محترم مجلس
بکار کنان مجلس شورای ملی تشکرمی کنم. امایک نکه را
می خواستم بعنوان بک توضیح واضح عرض کنم و آن
اینست همانطور که قوه مقننه بک خصوصیات خاصی
نسبت بخدوش دارد، کارکنان قوه مقننه هم بایستی بک
مختصات خاص خودشان را داشته باشند، همانطوری که
در مردم قوه قصایدهم عمل شده این اعتقاد را دارم. ولذا

درجت رفاهیست کارکنان مجلس دونا پیشنهاد دارم که
امیدوارم وقی که مطرح میشود وندت تو پیشخواه میدهم
مورد توجه همکاران محترم قرار بگیرد در جهت رفاه حال
کارکنان مجلس شورای ملی این دو پیشنهاد موردن تصویب
آقایان قرار بگیرد.

دليس - در کلیات لایحه نظری دیگری نیست؟
(اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم خانمه
و آقایانی که موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت
می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۶ - برای برداخت هزینه های پرسنلی و اداری
بیکماله ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰
ریال اعتبار بکاربردازی مجلس شورای ملی داده میشود
که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف

بررس.

تبصره ۱ - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ مبلغی که

بود که این عبارت بیست درصد حذف شود (صحیح است) پنده از عنایتی که مقام ریاست و سایر همکاران به وضع کار کنان مجلس شورای ملی وبخصوص طبقه ای که پس این چند رقم در بودجه منعکس است. در هیأت رئیسه هم جزو به جزء مطرح نیشد. اگر جنسابالی، که من به اطلاعات مالیتان اعتقاد دارم، فکر می کنید که امکان دارد بصورت دیگری تنظیم شود، این را هم بفرمائید با کمک کمپیوین محاسبات و هیأت رئیسه مجلس، تا این بودجه به آن صورتی که پیشنهاد میفرمائید و فکر میکند که بهتر از این بودجه ای است که الان تنظیم شده، درآید. این کاری است دسته جمعی و مربوط به اقلیت واکریت نیست. کار مجلس است بهر صورت که فکر می کنید واقعاً این بودجه بهتر تنظیم نیشد. من تقاضادارم همنگری و کمک بفرمائید. در اینجا لازم می دانم بازهم از خدمات هیأت رئیسه بخصوص کاربرد ازان محترم مجلس شورای ملی داده نیشد که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برسد.

(شرح زیرخوانده شد)

۲۵۴- برای هزینه های تعمیراتی و تجهیزات و خرید اراضی و خانه های قسمت شرق مجلس مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال اعبار بکاربرد از مجلس شورای ملی داده نیشد که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برسد.

۲۵۵- در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بمادة دوم خانه ها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنیم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) تبیین لایحه باورقه اخذر آی میشود.

(سامی نمایندگان بترتیب آنی و سیله منشی «آقای مهندس صائبی» اعلام شد در محل نقطه اخذر آی بعمل آمد) آقایان : سجادی - دکتر غنی - کورس - خانم جهانبانی - مهندس فروهر - دکتر عدل - دکتر بیزان پناه دکتر سعید - دکتر الموتی - دکتر دادر - مهندس علی برومی دکتر نجمی - کاظم مسعودی - خانم نیره سعیدی - ناصرزاده مهندس سهم الدینی - دکتر فروزنی - ملک افضلی - عبدالحسین آموزگار - مهندس اردلان - اهری - مجید موسوی - دکتر قهرمان - ذوالفاراری - مافی - دکتر کفائی دکتر رشتی - مهندس جلالی نوری - محمدمولی تراچورلو مجد - دکتر متین - کیوان - عباس میرزا - صائب - دکتر بیت منصور - پژوهشکی - مهندس معینی زند - توسلی ریگی - دکتر انوشیرانی - اسعد رزم آرا - دکتر امامی خویی - ایمان زهرانی - بختیاری پور - دکتر صفائی - صدقیانی زاده - دکتر شمس - دکتر گاگیک هواکیمیان

دکتر معظمی - نیک پور - دکتر اعتمادی - دبهیم - اشاء فهیمی - کمالوند - دکتر مدنی - دکتر هنوری - تیمسار همایونی - دکتر کیان - کاسمی - دکتر علومی - مهندس فیروز عدل - حیدرقلی برومند - مهندس احتشام شهیدی خانلر قراچورلو - شاخوی - پدرامی - بهنیا - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی - خانم آصف زاده - احمد اوایله شیرازی - مهندس نظمی - دکتر بندهی - پسیان دکتر بیگلری - دکتر بهزادی - نیک روشن - محمدث زاده بدر صالحیان - خانم پیر نیا - مهندس پروشنی - جهانشاهی دکتر رفیعی - دکتر عظیمی - فیاض - غلام رضا بهادری - دکتر مونقی - شیخ الاسلامی - فیاض - غلام رضا بهادری - دکتر صالحی - معیری - حیدر صائبی - امیر احمدی - بودا غزاده پور برباری - بدر خانی - خانم امیر ابراهیمی - پیر زاده - اوحدی خانم اقبال - اسلامی نیا - دکتر اسکویان - دکتر پیر بیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانا - دکتر جزایری - جعفری - مهندس جلالی - جهانی - چنگیزی - خانقاہی - حیدری - مهندس کبا - جوانشیر - فروتن - کمالانی - کسرانی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفوی نیا - موسوی ماکوئی - مهندس عنایت بهمنی - دکتر شعید بهادری - دکتر بزرگر - دکتر برادر - مهندس بدیعی - دکتر فضل الله صدی - زهتاب فرد - حکمت بزرگی - تزده - بختیاریها - امام مردوخ - خانم اسدی - اخوی - دکتر ابوالهدی - دکتر آزاد - اکبر - محمدعلی آموزگار - امیر علم خزبیم - مهندس خسروی - تیمسار خطب شهیدی - خورشید - دارویی - دشتی - احمدی - دکتر متظری - دکتر راد - رشیدی - دکتر رشید یاسی - دلو - ادبی سمعی - مهندس اربابی - زرین پور - دکتر زهرانی - دکتر رازانی - سراج الدینی - خانم دکتر سرخوش - سعادت فرد - دکتر سنگ - دکتر شکرانی - دکتر صمد زاده - دکتر قاسم صوفی - دکتر وجیه الله صدر - رامبد - فخر طباطبائی - فضائلی - ظفر - طباطبائی دیده صادقی - موقر - سعیی - ساگینیان - کشفی - دکتر رئیسی - رهبر - نامور - دکتر نصیری - دکتر نایی - نارویی - میرافضل - مهدوی اردستانی - فریدونفر - خانم زاهدی - فرنود - مهندس فرج - غضنفری - دکتر عسگری - خانم دکتر طالقانی - علی طباطبائی -

خانم ضرایبی - طلو عی - دکتر سعید حکمت - دکتر محققی -
اسمعیل خزینه - دکتر شریف امامی - فرهاد پور -
قاضی زاده - قدردان - کورانلو - مهندس نصر - دکتر
لقمان ادhem - سعید وزیری - بوشهری - دکتر مرتضوی -
دکتر وفا - اکبر مسعودی - مظاہری - مظہری - مهندس
عبدالحمید معینی - پور بابائی - دکتر وحدنیا - دکتر
خرودی کردستانی - مهندس ریاضی - مهندس صائبی -
زغفرانلو - خانم بزرگ نیا - خانم دکتر گرگانی -
عبدالهادی آقابان - عبدالعباس طرفی - دکتر بوزر جمهور
مهر .
(آراء مأخوذه شماره و تتجه بقرار زیر اعلام
گردید) .
آراء موافق ۲۲۲ رأی .
رئیس - لایحه با ۲۲۲ رأی موافق (باتفاق آراء)
تصویب شد لایحه به کاربردازی مجلس شورای ملی ابلاغ میشود
وبرای اطلاع دولت فرستاده میشود .
موافقین : پیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانسا -
دکتر جزايری - جعفری - مهندس جلالی - جهانی -
چنگیزی - خانقاہی - حیدری - مهندس کیا - جوانثیر -
فروتن - کمالانی - کسرائی - خانم دکتر دولتشاهی -
خانم صفائی نیا - موسوی ماکوئی - مهندس عنایت بهبهانی -
دکتر سعید بهادری - دکتر بزرگ - دکتر برادر مهندس
بدیعی - دکتر فضل الله صدر - زهتاب فرد - حکمت بزدی -
تژده - بختیاریها - امام مردوخ - خانم اسدی - اخوی -
دکتر ابوالهدی - دکتر آزاد - اکبر - محمد علی
آموزگار - امیر علم خزینه - مهندس خسروی - تیمسار
خطب شهیدی - خورشید - دارویی - دشتی - احمدی -
دکتر متظری - دکتر راد - رشیدی - دکتر رشدیاباسی -
دولو - ادب سمعی - مهندس اربابی - زرین پور - دکتر
زهراei - دکتر رازانی - سراج الدینی - خانم دکتر
سرخوش - سعادت فرد - کمالوند - دکتر مدنی - دکتر
رهنوردی - تیمسار همایونی - دکتر کیان - کاسی -
دکتر علومی - مهندس فیروز عدل - حیدرقلی برومند -
مهند احتمام شهیدی - خانلر قراچورلو - شاخوی -
پدرامی - بهنیا - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی -
خانم آصف زاده - احمد - اولیاء شیرازی - صدقیانی زاده - مهندس

- ۷- بند(ث) بشرح ذیل بعاهة ۱۳۰ اضافه میشود .
ث - ایجاد یاسبی ایجاد حریق در پارکهای ملی -
آثار طبیعی ملی - مناطق حفاظت شده و پناهگاههای حیات
وحش بر اثر بی احتیاطی بایی مبالغی ویا تخلف از نظمات
دولتی .
۸- ماده ۲۹ بشرح زیر اصلاح میگردد .
ماده ۲۹ - امور مربوط بصید در روادخانه هاییکه
بدریای خزر میریزد تا مسافتی از مصب هر یک از
روادخانه ها که به پیشنهاد شرکت سهامی شلات ایران
و تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست تعین
میگردد و همچنین امور مربوط بصید در آبهای خلیج فارس
و دریای عمان و مرداب بتدربهلوی از شمول مقررات
مرربوط بصید آبزیان مندرج در این قانون مستثنی است .
شرکت سهامی شلات ایران و شرکت سهامی شلات
جنوب و ظائف مربوط را طبق قوانین و مقررات خود
عهده دارخواهند بود .
۹- عبارات «حيوانات قابل شکار و صید» و «بارک
وحش» مندرج در قانون مذکور بترتیب به «حيوانات
وحشی» و «بارکملی» تغییر مییابد .
مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس نظمی
گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه
۱۳۵۲/۱۱/۱ با حضور نماینده گان دولت لایحه مربوط
با اصلاح قانون شکار و صید را مورد رسیدگی قرارداد
و مصوبه کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را با
اصلاحاتی تصویب کرد اصلاحات مزبور در جلسه روز
پنجشنبه ۱۱/۱۱/۱۳۵۲ کمیسیون کشاورزی و منابع
طبیعی مورد موافقت قرار گرفت .
اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی
میدارد .

مخبر کمیسیون دادگستری - دکرسید محمد رضا
تنکابنی

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و
سازمانهای اداری مجلس شورای ملی
کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری

- دکتر شمس - دکتر گاگیک هوایکیان - دکتر معظمی -
نیک پور - دکتر اعتمادی - دیهیم - انشاء - فهیمی .
۱۵ - طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی و
منابع طبیعی راجع به اصلاح قانون شکار و صید
دلیس - گزارش شور اول اصلاح قانون شکار و
صید مطرح است . قرائت میشود .

(شرح زیرخوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز
چهارشنبه ۱۰/۵/۱۳۵۲ با حضور آقای دکتر همایونفر
معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی قسمت مربوط
با اصلاح قانون شکار و صید را که از لایحه شماره ۲۵۲۲
مورخ ۱۳۵۲/۲/۱۰ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع
به حفاظت محیط زیست تفکیک گردیده و بصورت
لایحه ای مستقل تنظیم شده است مورد رسیدگی قرارداد
و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد .

لایحه قانون اصلاح قانون شکار و صید

ماده ۵۹ احده - قانون شکار و صید مصوب خرداد

ماه ۱۳۴۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

۱- مواد ۲ و ۵ و ۱۹ و ۳۱ همچنین بندهای ث

وج ماده ۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۸ لغو میشود .

۲- با آخر بند(پ) ماده ۱۰ جمله « و پناهگاههای

حیات وحش » اضافه میشود .

۳- با آخر بند(پ) ماده ۱۲ جمله « و پناهگاههای

حیات وحش » اضافه میشود .

۴- با آخر بند(ت) ماده ۱۲ جمله « و هر گونه تخریب

در آثار طبیعی ملی و تجاوز باین آثار » اضافه میشود .

۵- بند(ج) بشرح ذیل بعاهه ۱۲ اضافه میشود .

ج - مبادرت بشکار و صید برخلاف محدودیتها و

منوعیتهایی که سازمان حفاظت محیط زیست در حدود

اختیارات قانونی خود آگهی کرده است .

۶- بند(ب) ماده ۱۳ بیز - یوزپلنگ - تمساح

(کروکودل) اضافه میشود .

مذاکرات مجلس شورای ملی

جله ۱۵۳

در جلسه روز دوشنبه ۱۱/۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط باصلاح قانون شکار و صید را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری رضا پیرزاده

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی
مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۲/۱۱/۱۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط باصلاح قانون شکار و صید را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی
دیگر - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟
(اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم
خانمهای آقایانی که موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست?
(اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
در مورد لایحه قانون اصلاح قانون شکار و صید
پیشنهاد مینماید که موادیزیر بقانون شکار و صید مصوب خردادمه ۱۳۴۶ الحق شود:

ماده ۱ الحقی - از تاریخ تصویب این قانون
کلیه کارکنان سازمان حفاظت محيط زیست مشمول
مقررات بازنیستگی قانون اصلاح قانون شکار و صید
بود. سازمان در سایر امور استخدامی کماکان تابع
مقررات خاص استخدامی خود میباشد.

ماده ۲ الحقی - سازمان حفاظت محيط زیست
مکلف است طبق مقررات قانون استخدام کشوری کسور
با شکار حیوانات وحشی از وسائل نقلیه موتوری از قبل
آتمیل - موتورسیکلت - قایق موتوری استفاده نمایند
و سیله نقلیه ای که متعلق به مرتكب باشد و در حین کشف چرم

جله ۱۵۳

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۲۷

قانون حفاظت محیط زیست

ماده ۱۵۶- حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و پیشگیری و مسانعت از هرنوع آلودگی و هرآقادم مخربی که موجب برهم خوردن تعامل و تناسب محیط زیست میشود همچنین کلیه امور مربوط بجانوران وحشی و آبریان آبهای داخلی وظیفه سازمان حفاظت محیط زیست میباشد.

سازمان حفاظت محیط زیست که در این قانون سازمان نامیده میشود وابسته به نخست وزیری ودارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و زیر نظر شورایعالی حفاظت محیط زیست انجام وظیفه مینماید.
ماده ۲۶۵- رئیس شورایعالی حفاظت محیط زیست
بفرمانهای معمونی منصب میشود واعضای آن عبارتند از:
وزیر دارائی - وزیر کشاورزی و منابع طبیعی -
وزیر بهداری - وزیر تعاون و امور روستاهای - وزیر آب و برق - وزیر اقتصاد - وزیر کشور - مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران - وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و بنج نفر از اشخاص ذیصلاحت که به پیشنهاد ریاست شورایعالی بافرمانهای معمونی برای مدت پنجاهم منصب میشوند.

ماده ۲۶۶- شورایعالی حفاظت محیط زیست علاوه بروظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای شورایعالی شکاربانی و نظارت بر صید مقرر یوده دارای وظایف و اختیارات زیراست :

الف- تعیین مناطقی تحت عنوان پارکملی - آثار طبیعی ملی-پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده و تصویب حدود دقیق این مناطق بارعایت ماده ۲۷ قانون شکار و صید همچنین قوانین و مقررات مربوط بسازمان جنگلها و مرانع.

اجرای مقررات این بند در مورد مناطقی که با اجازه یا توسط سازمان جنگلها و مرانع کشور در آنها طرح جنگلداری یا مرتعداری بموقع عمل گذارده میشود موکول بموافقت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی خواهد بود.

ب- تعیین انواع و بها و مدت اعتبار پروانه های موضوع ماده ۸ این قانون.

بدست مأمورین افتد بدستور دادستان مؤقتاً توقيف و در صورت محکومیت طبق رأی دادگاه برای مدت سه ماهاتا یکسال در توقيف باقی خواهد ماند همین حکم برای وسائل نقلیه ای که متعلق به مرتكب نباشد ولی مالک آن عالماً و عامداً برای تعقیب یاشکار حیوانات وحشی در اختیار مرتكب قرارداده باشد جاری خواهد بود.

با تقدیم احترامات دکتر طهمورث فروزین -
دکتر سعید بهادری

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی در مورد لایحه قانون اصلاح قانون شکار و صید پیشنهاد مینماید که در آخر بندیک ماده واحده ، جمله «بندهای ۱ و ۲ ماده ۸ حذف و در اول این بندپیس از عدد ۷ عدد ۸ ذکر شود.

با تقدیم احترامات دکتر طهمورث فروزین -
دکتر سعید بهادری

رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به حفاظت محیط زیست

رئیس - گزارش شور اول حفاظت محیط زیست مطرح است، قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی مجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز چهارشنبه ۱۰/۵ ۱۳۵۲ باحضور آقای دکتر همایونفر

معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی لایحه شماره ۲۵۲۲ مورخ ۱۳۵۲/۲/۱۰ ارسالی از مجلس سناراجع

بحفاظت محیط زیست را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۹/۲۰ وصول آن از مجلس سنا اعلام و بشماره

۹۵۲ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و چون

قسمتی از این لایحه مربوط باصلاح قانون شکار و صید بود آن قسمت را از لایحه مزبور تفکیک و بقیه را با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیرتقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

مذاکرات مجلس شورای ملی

جله ۱۵۳

ماده ۴۵- هر نوع منوعیت و محدودیت و مقرراتی که برای مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون برقرار میگردد نباید با حق مالکیت یا حق انتفاع اشخاصیکه در داخل این مناطق قانون دارا هستند مغایر باشد.

ماده ۴۶- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به پیشنهاد شورای عالی و موافقت نخست وزیر با فرمان همايونی منصوب میشود و از لحاظ مقام و حقوق و مزايا در ردیف معاونین نخست وزیر میباشد و مستدیر شورا را خواهدداشت.

ماده ۴۷- سازمان علاوه بروظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای سازمان شکاریانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای وظایف و اختیارات متقابل است:

الف - انجام تحقیقات و بررسیهای علمی و اقتصادی درزمینه حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و جلوگیری از آلدگی و برهمنوردن تعادل محیط زیست از جمله موارد ذیل:

- ۱- طرق حفظ تعادل اکولوژیک طبیعت مناسبات محیط زیست.
- ۲- تغییراتی که تأسیسات و مستحدثات مختلف در وضع فیزیکی و شیمیائی و بیولوژیک خالک، آب و هوا ایجاد مینمایند و این تغییرات سبب دگرگونی وضع طبیعی میگردند. مانند تغییر و تخریب مسیر رودخانهها، تخریب جنگلها و مراعع، دگرگونی اکولوژیک دریاها، بهمنوردن زه کشی طبیعی آبهای و دگرگونی و انعدام تالابها.
- ۳- استفاده از سوم کشاورزی یا مواد مصرفی مضر محیط زیست.
- ۴- طرز جلوگیری ازبخش و ایجاد صدای ایجاد صدای صادر محیط زیست.
- ۵- حفظ محیط زیست ازنظر ظواهر طبیعت و طرق زیبا سازی آن.

ب - پیشنهاد ضوابط بمنظور مراقبت و جلوگیری از آلدگی آب، هوا، خالک، پخش فضولات اعم از زباله و مواد زائد کارخانجات و بطور کلی عواملی که مؤثر بر روی محیط میباشد:

ج - هرگونه اقدام مقتضی بمنظور بهبود و بهسازی محیط زیست در حدود قوانین مملکتی باحفظ حقوق اشخاص.

د - تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی بمنظور تقویت وهدایت افکار عمومی در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست.

ه - ایجاد باغهای وحش و موزه تاریخ طبیعی.

و - برقراری هرگونه محدودیت و منوعیت موقتی زمانی مکانی- نوعی- طبقی و کمی شکار و صید و اعلام آن طبق مقررات ماده ۴ قانون شکار و صید.

ذ - همکاری با سازمانهای مشابه خارجی و بین المللی بمنظور حفظ محیط زیست در حدود تعهدات متقابل.

ماده ۴۸- هرگاه اجرای هریک از طرحهای عمرانی و یا بهره برداری از آنها بتشخیص سازمان باقانون و مقررات مربوط بحافظت محیط زیست مغایرت داشته باشد سازمان مورد را بوزارتتخانه یا مؤسسه مربوط اعلام خواهد نمود تا با همکاری سازمانهای ذیربط بمنظور رفع مشکل در طرح مزبور تجدید نظر بعمل آید.

درصورت وجود اختلاف نظر طبق تصمیم نخست وزیر عمل خواهد شد.

ماده ۴۹- مبادرت بهرگونه شکار و صید و پرورش و تکثیر و نگاهداری و خرید و فروش حیوانات وحشی و اجزاء آن و استفاده و سیاست از مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۴ این قانون مستلزم تحصیل پروانه یا اجازه از سازمان میباشد، در هریک از موارد فوق که ضرورت ایجاب نماید سازمان میتواند با تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست اجازه یا پروانه رایگان صادر نماید.

تبصره - در مواردیکه صدور پروانهای موضوع این ماده همچنین صدور پروانه صادرات و واردات حیوانات وحشی و اجزاء آنها بموجب قوانین مربوط بوزارتخانهها یا سازمانهای دیگری محول گردیده مرجع صادرکننده پروانه با جلب موافقت سازمان اقدام خواهد کرد.

مذاکرات مجلس شورای ملی

جله ۱۵۳

وارد تشخیص دهد رأی بابطال اخطار یا رفع ممانعت خواهد داد. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره - سازمان میتواند در مورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته باشند بدون اخطار قبلی دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهد.

ماده ۱۲ - صاحبان یا مستولان عوامل و منابع موضوعی ماده قبل مکلفند بمحض ابلاغ دستور سازمان، کار یا فعالیت منوع شده رامتوقف و تعطیل نمایند. ادامه کار یا فعالیت مذکور منوط با جازة سازمان یارأی دادگاه صلاحیت‌دار خواهد بود. در صورت تخلف بعضی جنحهای از صفت و یکروز تا یک سال و یا پرداخت جزای نقدی از پنج هزار و یک تا پنجاه هزار ریال یا بهر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۳ - هر کس در غیر از موارد مذکور در ماده ۱۱ مرتكب عملی شود که طبق ضوابط مقرر در ماده ۱۰ سبب آلدگی محیط زیست گردد از این عمل جلوگیری و کجا اخطار خواهد شد که از تکرار اینکه اعمال خودداری نماید.

در صورت تخلف مرتكب بجزای نقدی مقرر در ماده ۱۲ محکوم خواهد شد.

ماده ۱۴ - در مورد جرائم مذکور در این قانون سازمان از جثت مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم برحسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته میشود.

ماده ۱۵ - مأمورین سازمان که از طرف سازمان مأمور کشف و تعقیب جرائم فوق الذکر میشوند در صورتیکه وظائف ضابطین دادگستری را در کلاس مخصوص زیرنظر دادستان شهرستان تعلم گرفته باشند از لحاظ اجرای این قانون و قانون شکار و صید در دیف ضابطین دادگستری محسوب میشوند.

تبصره - در مواردیکه سازمانهای دیگر بموجب قوانین مربوط مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون باشند سازمان حفاظت محیط زیست نظر خود را برحسب موردن آن سازمانها اعلام خواهد کرد.

ماده ۱۶ - کلیه عرصه و اعیان املاک متعلق بدولت واقع در محدوده مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳

ماده ۹۶ - اقدام به عملی که موجبات آلدگی محیط زیست را فراهم نماید منوع است.

منظور از آلدود ساختن محیط زیست عبارتست از پخش یا آمیختن ماده خارجی با آب یا هوا یا خاک یا زمین بمیزانیکه کیفیت فیزیکی یا شیمیائی یا بیولوژیک آنرا ابطوریکه مضر بحال انسان یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان باشد تغیر دهد.

تبصره - استعمال سوم مذکور مبارزه با آفات نباتی و حیوانات و حشرات موذی با رعایت قوانین و مقررات وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مشمول این ماده نخواهد بود ولی در صورتیکه استفاده از سوم مربوط مقاصد بالامغایر با بهسازی محیط زیست باشد سازمان ضرورت تجدید نظر در مقررات مربوط و جایگزینی مواد و طرق دیگری را برای دفع آفات توصیه خواهد نمود.

ماده ۱۰ - مقررات جلوگیری از آلدگی یا تخریب محیط زیست و تعیین معیار و میزان آلدگی مشمول ماده ۹ این قانون و محدودیت و منوعیت های مربوط بحفظ و بهبود و بهسازی آن موجب آئینه هایی خواهد بود که از طرف سازمان تهیه و پس از تأیید شورای عالی حفاظت محیط زیست بصویب کمیسونهای کشاورزی و منابع طبیعی و بهداری و دادگستری مجلسین خواهد رسید.

ماده ۱۱ - سازمان با توجه به مقررات و ضوابط که طبق آئینه های مذکور در ماده ۱۰ تعیین میشود عوامل یا منابعیکه موجبات آلدگی محیط زیست را فراهم مینماید مشخص و مراتب را کجا با ذکر دلایل برحسب موردن بصالحان یا مسئولین آنها اخطار مینماید که ظرف مدت معینی نسبت بر فرم موجبات آلدگی مبادرت پیاز کار و فعالیت خودداری کنند. در صورتی که در مهلت مقرر اقدام ننمایند بدستور سازمان از کار و فعالیت عامل یامنیع مزبور ممانعت بعمل خواهد آمد.

در صورتیکه اشخاص ذیفع نسبت با اخطار یا دستور سازمان متعرض باشند میتواند بدادگاه شهرستان محل شکایت ننمایند دادگاه فورآ و خارج از نوبت بموضع رسیدگی میکند و در صورتیکه اعتراض را

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۳

همچنین کلیه نالا بهای متعلق به دولت در اختیار سازمان قرار خواهد داشت و سازمان دربهره برداری از نالا بهای و املاک مذکور قائم مقام قانونی مؤسسات یاسازمانهای مربوط میباشد ولی حق واگذاری عین یامناف آنها را ندارد.

تبصره - در صورتیکه استفاده از منابع مذکور مستلزم قطع درخت باشد سازمان جنگلها و مرتع کشور طبق طرح سازمان رأساً عمل خواهد نمود.

ماده ۱۷- در صورتیکه عرصه و اعبان املاک متعلق باشخاص و شهرداریها یا املاک موقوفه واقع در محدوده مناطق مذکور دربند (الف) ماده ۳ این قانون مورد نیاز باشد سازمان مبنو اند طبق مقررات قانون خرید اراضی وابیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی مصوب آذرماه ۱۳۴۷ خریداری و تصرف نماید.

ماده ۱۸- سازمان دارای گاردی خواهد بود بالباس متحداً الشکل و تجهیزات لازم.

ماده ۱۹- مناطقی از کشور که مقررات مواد ۱۱ و ۱۲ این قانون در آنها اجرا خواهد شد از طرف سازمان بارعایت شرایط و ضوابطی که در آئینه های اجرائی این قانون مقرر میگردد تعین و پس از تصویب شورایعالی اعلام میشود.

ماده ۲۰- سازمان مبنو اند کلیه یا قسمی از وظایف و اختیارات خود را نسبت باجرای مواد ۱۱ و ۱۲ این قانون در محدوده شهرها و هر یک از مناطق کشور ضمن تعین حدود برجسب مورد بشهرداریها مربوط یا هر سازمان دولتی ذیربسط محو نماید، در اینصورت شهرداریها سازمانهای مذکور مستول اجرای آن خواهند بود.

ماده ۲۱- آئین نامه های اجرائی این قانون توسط سازمان نهی و پس از تأیید شورایعالی حفاظت محیط زیست تصویب هیئت وزیران میرسد. آئین نامه های مذکور از جمله شامل موضوعات زیر خواهد بود:

الف - نحوه تشکیل جلسات و ترتیب کار شورایعالی حفاظت محیط زیست.

ب - تعین مقررات مربوط به زیباسازی و جلوگیری از نازیبائی محیط زیست.

جلسه ۱۵۳

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۳۱

نظارت بر صید ، به سازمان حفاظت محیط زیست و همچنین نام شورایعالی سازمان مذکور به شورایعالی حفاظت محیط زیست تبدیل میشود . شما در سال ۵۰ اصلاحی شورا را داردید؟ نه در این سال نه در این تاریخ . سازمان حفاظت محیط زیست را در سال ۵۰ دارید . باز میآید در این قانون اشاره میکنید : کلیه اختیاراتی که به شورایعالی شکار و صید محول میشود ما اصلا شورایعالی شکار و صید نداریم . ماصلا طبق قانون سازمان شکار و صید نداریم و معلوم میشود : تدوین کنندگان این قانون حتی زحمت این را بخود نمیدهند که بروند قوانین مصوب قبلی خودشان را بخوانند و بینند چه تصویب کرده اند . که بعد بیانند بر مبنای قوانین مصوب : چیز تازه ای بیاورند . و باز بر همین مبنای تفکیک این کار هم غلط بود آنجاکه باید تفکیک کنید . نمی کنید و آنجا که نبایست تفکیک کنید با عجله و شتاب تفکیک میکنید . وقتی یك مواردی مربوط به شورایعالی حفاظت محیط زیست است . مادریگر قانون شکار و صید تحت این عنوان نداریم که شما اصلاحیه بیاورید . و باز در این قانون مطلقاً اشاره ای نشده که این مطالب مربوط بوزارت کشاورزی است و در ذیل آن ماده میگویند که رئیس این سازمان یعنی سازمان نظارت بر شکار و صید ، معاون وزیر کشاورزی است .

در این قانون مطلقاً اشاره نکردید که این قانون ناقص آن قانون است . نسخه ضمیم میکنید؟ بند شخناختاً اعتقاد به سخن ضمیم ندارم . باید تصریح بشود . پس ماده ۴ را بحای خودش گذاشتیم و این قانون را هم بجای خودش دو دستگاه باید این کار را بکند . یکی وزارت کشاورزی و دیگری سازمان حفاظت محیط زیست و باز در وظایف وزارت کشاورزی می خوانیم در ماده ۱۷ فقره ۲۷-۸-۲ تمام این وظایف را که برای حفاظت محیط زیست آورده اید در صلاحیت وزارت کشاورزی است ، لازمه اش اینست که تداخل در تداخل ، حکومت در حکومت ، دولت در داخل دولت هر کسی بلندمیشود که منم مسئولیت حفاظت محیط زیست را دارم حتی در این قانون اشاره نشده که بهر دستگاهی که در این باب اختیاری داده شده باید جمع شود در سازمان حفاظت محیط زیست این دو نقص و اما در

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد .

خبرگزاری میکسیون دارایی- امان الله ریگی دلیس - کلبات لا یحده مطرح است . آقای حکمت بزدی بفرمائید .

حکمت بزدی - این لا یحده حفظ محیط زیست و بهبود و بهسازی محیط زیست که مطرح است . بنظر بندی از اهم لوایحی است که در مجلس شورایعالی مطرح میشود این لا یحده بایستی خلی زودتر به مجلس آورده میشود متأسفانه خلی دیر به مجلس آورده شده ، شما در جراید خواندید کارشناس سازمان ملل چند شب پیش اعلام کرد ، که هوای تهران آنطور که در نظر مهست ۵برابر بیش از حد قابل پذیرش است چند شب پیش در روزنامه خواندم ، اداره هواشناسی اعلام کرده بود که در بعضی مواقع هوای تهران آن درجه از کلافت میرسد که مرحله خطرناک تنفس است . ولی آیدر قالش با این گسترش مطلب محیط زیست موضوعی که روی سلامت انسانها و تمام افراد ایرانی صد درصد مؤثر است موضوعی که روی حیوان و روی تمام موجودات مؤثر است ، بایستی بایک استحکام بیشتری عرضه میشود . بند فقط خوش قتم از اینکه در رأس شورایعالی محیط زیست شخصیت ممتاز و مدبر و با کفاایت تشریف دارند که اگر قانون ناقص است ، در ایت و فهم و مدبریت و شخصیت ایشان جبران این معنارا بطور قطع میکند . کما اینکه مسئله شکار و صید از زمانیکه تحت تصدی معظم له واقع شد به بهترین وجه اداره میشود . و میشود . امام فکر میکنم در مقام خدمتگزاری و آنهم خدمتگزاری صادقانه ، بند و همه آقایان موظفین اگر مطالبی به نظرمان رسید عرضه کنیم خواه بشهداد و مطالب ما قبول شود یا نشود بند در این قانون حفظ محیط زیست می بینم که بعضی از کلمات استعمال شده ، مثل اینکه توجه نشده که ما در قانون تجدید تشکیلات وزارت کشاورزی مصوب اصلا یک مطالب دیگری را عنوان کرده بودیم ، که در انشاء این قانون توجه بآن نشده ، شما در ماده ۴ قانون تشکیلات وزارت کشاورزی مصوب ۱۳۵۰ می خوانید از تاریخ تصویب این قانون نام سازمان شکاربانی و

ج - تعریف جانوران و حیوانات وحشی و مناطق مذکور دربند (الف) ماده ۳ این قانون .

۵ - تعین ضوابط و مقررات تشکیل گارد سازمان و درجات و تجهیزات افراد آن .

۶ - تعین ضوابط و مقررات مربوط به مناطق مذکور دربند (الف) ماده ۳ این قانون .

خبرگزاری میکسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس نظمی

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۲/۱۱/۱ با حضور نایندگان دولت لا یحده ارسالی از مجلس منا راجع به حفاظت محیط زیست رامور درسیدگی فرارداد و مصوبه کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را باصلاحاتی تصویب کرد اصلاحات مذکور در جلسه روز پنجشنبه ۱۱/۱۳۵۲ موردن تصویب کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی قرار گرفت .

اینک گزارش آن مجلس شورای ملی تقدیم میگردد .

خبرگزاری میکسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تکابنی

گزارش شور اول از کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۲/۱۱/۸ با حضور نایندگان دولت لا یحده مربوط به حفاظت محیط زیست را مورد رسیدگی فرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تصویب کرد .

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد .

خبرگزاری میکسیون بهداری - دکتر جبار قلی برومند

گزارش شور اول از کمیسیون دارایی مجلس شورای ملی

کمیسیون دارایی در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۲/۱۱/۱۰ با حضور نایندگان دولت لا یحده مربوط به حفاظت محیط زیست رامور درسیدگی فرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد .

آب قراردادید پس حالا این سازمان حفاظت محیط زیست چه کاره است هر کس برای خودش یک قانون یک گاردویک ضابط دادگستری و یک تصمیم گیرنده دارد که یکی قابل اعتراض است و یکی قابل اعتراض نیست یکی مجازات جنحه دارد یکی مجازات خلاف دارد اینها را جمعش بکنید یک مجموعه واحد بدھید که آن مجموعه واحد بتواند مثل یک هزار متفکر در یک اجتماع تصمیم بگیرد و تصمیم خودش را عمل کند اما مسئله جالبتر مجلس طبق این قانون مجازات تعیین میکند برای کسیکه بعداز اخطارسازمان بعمل مضر به محیط زیست ادامه بدهد و باز مجازات تعیین میکند برای کسانیکه شکار غیر مجاز بکنند امادر قانون میگوئید تعریف و موضوع جرم در اختیار سازمان است آیا قوه مقننه میتوانه چشم پسته دو ماہ تا ۶ ماه برای چنین نمیدانم بگوید ۳ سال یا ۵ سال حبس جنائی درجه یک یا حبس جنائی درجه دو متعلقش چیست نمیدانم بنه همینطور چشم بسته میگویم حبس جنائی درجه یک متعلقش چیست بعداً در آئینه نامه تعیین میکنند شورا تعیین میکند قانون اساسی میگوید مجازات باید بوجوب قانون باشد که قبل این موضوعاً مفهوماً مصداقاً تعیین شده باشد نه اینکه بنه بایم بگویم ۳ ماه تاسه سال و متعلقش معلوم باشد؟ بعداً در آئینه نامه تعیین میکند آیا میتواند قوه مقننه قدرت قانونی خودش را راجع به تعریف موضوع جرم، آئینه نامه آنهم بقوه مجریه و اکدار کند اگر میتواند بنه عرضی ندارم و بیش از این مزاحم نمیشوم.

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.

قوام صدری (وزیر مشاور) - با اجازه مقام محترم ریاست با اینکه قاعده‌آمطاً نبود و در شرایط اینجا نمایندگان محترم پیشنهاداتی داشته باشند میتوانند مرحمت کنند تا در کمیسیون بررسی شود معاذلک چون مطالی فرمودند که احیاناً ممکن است موجب سوءتفاهی شود کسب اجازه کردم که یکی دونکته را توضیع عرض کنم بیشتر مطالی که در قسمت اول فرمودند راجع بچگونگی اسم قانون بود و امثال اینها و تصور میکنم قسمت بیشتر مسائل سلیقه‌ای بود که در عین حال میتواند درست باشد و لطمی این آنچه که کمیسیون محترم تصمیم گرفته و در

نمیدانم مجوز اینکه زیرنظر دادستان شهرستان مطالی را فرا آگیرند چیست ممکن است دو جلسه در آن شرکت کنند و بعدن یابند اگر حالا امتحان میدهنند، اختبار میشوند یا نه این توسعه مطلب ضابط دادگستری صحیح نیست اگر هر دستگاهی گاردنی داشته باشد و بعد آن نظرش هم درست معادل ضابط دادگستری باشد صحیح نیست مطلبی که باز در اینجا فراموش شده و فکر میکنم مشغله زیاد بوده که باین معنی توجه نشده قانون شهرداری است برای شهرداری وظیفه تعیین کرده اید که هر محلی را که از لحاظ کثافت و آسودگی هوا مضر تشخیص میدهد تعطیل بکند شما در قانون شهرداریها میخوانید اینجا علوم نیست که یک منطقه ای را که شهرداری مضر تشخیص میدهد یک قانون برای خودش دارد سازمان حفاظت محیط زیست هم یک قانون برای خودش دارد طبق قانون حفاظت محیط زیست تکرار از عمل منوع موجب مجازات جنحه ای است اما در قانون شهرداری مجازاتی ندارد فقط می‌آید قاطعاً محل را تعطیل میکند شما بدون توجه به اختیاری که شهرداری دارد آمدید یک قانون اینجا گذرانده اید و مجازات جنحه برایش وضع کردید و علاوه گفته این اخطار یا تعطیل قابل شکایت در دادگاه شهرستان است و اگر دادگاه شهرستان این تعطیل را لغو کرد کالم یکن است به بینند چه تناقضی یک جا شهرداری تعطیل میکند اصلاً قابل اعتراض نیست از یک طرف هم مجازات ندارد اما اگر سازمان تعطیل کرد قابل فک است اما مجازات هم دارد بدون توجه باین مطلب اگر فردا بنه بایم بگویم فلاں مخوبه دو داشت فلاں مخوبه مضر است از لحاظ محیط زیست یک مأمور شهرداری میگوید من باید تعطیل کنم مأمور سازمان محیط زیست میگوید نه خیر بنه باید اخطار کنم و گزارش بده آقا را سمهه زندان کنند مأمور شهرداری میگوید نه حالا دوتائی رو بروی هم ایستاده اند و معلوم نیست عامل این است باین کی باید باین موضوع رسیدگی کند دو حکم متصاد دو نتیجه متصاد در حالیکه این قابل حل بود و قوانین قانون جامعی تهیه و به مجلس تقدیم میکردید حق مطلب این بود که با توجه بتمام مسائل مثلاً شمامسله آسودگی آب را در اختیار سازمان

برای نخست وزیر، برای من، برای شما و همه ملت پکستان نیست؟ اگریک مقامی قدرت قانونی میدهید که اعلام نظر بکند و باو قدرت میدهید که طبق مقررات خودت وقتی میبینی مضر است آنرا جلوگیری کن اما وقیکه باید آنرا تعطیل کند بگوییم تغیر اگر این مربوط بدولت است قانون شکنی عیی ندارد اگر مربوط بمردم است به صلاحیت میکشیم اما بکم مسئله هم چندروز پیش باشد شنید مقام مسئولی میگفت ما اجازه میدهیم که در کرج و ایطرف و آنطرف کارخانه باشند رئیس اداره چه بکند منظورتان این است که رئیس دیرخانه در جنوب شوری نظر دارد چون همانطور که عرض کرد همه مداخله میکنند رئیس اداره هواشناسی گفت کارخانه های دودزا را میبندیم اما چرا احسان مسئولیت نیست چرا هم آهنگی نیست یکی میگوید من اجازه کارخانه میدهم دیگری میگوید من کارخانه را میبندم چون دودزا است از اول وحدت نظر داشته باشد بینند دریک محیط اگر باشاع رسیده و احداث کارخانه مضر است یک نظر فنی و صحیح بدهید که مردم راحت بشوند نه اینکه یکی میگوید این اجازه را میدهیم و دیگری میگوید من بندم یکی میگوید بنده از لحاظ محیط خودم اشکالی ندارد بغير مایند کارخانه احداث کنید و باز مطلبی که در اینجا عربان بیان نشده این محیط زیست بعضی از اطرافهای اجرائی دولت را مضر بداند از لحاظ قانون حفاظت محیط زیست این سازمان تذکر میدهد با وزارت توانه که در طرح خودت تجدیدنظر بکن اگر آن وزارت خانه زیربارنرفت به نخست وزیر مراجعه میکند که چه بکنیم ایشان هم میگویند یا این طرح را اجرا کن یا قانون را ملحق کن مگریک چنین چیزی میشود قانونیکه دریک مملکت از قوه مقننه میگذرد و بتوضیح میرسد قابل اجرا برای همه هست نه اینکه فلاں مؤسسه بگوید بنا بمصالحی بنه این قانون را اجرانمیکنم و با برond پیش آقای نخست وزیر و بگویند که آقاشما بیاند این قانون شکنی را بگردن بگیرید سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرد که این بروزه این طرح از لحاظ حفظ محیط زیست مضر است جنابعالی قانون شکنی بفرمائید و اجازه بفرمائید اجرائیکم این حرف یعنی چه؟ مگر قانون برای وزیر،

مذاکرات مجلس شورای ملی

جله ۱۵۳

عرض اظهار نظر مجلس گذاشته وارد نیاورد خوب مسائل سلیقه‌ای است البتہ پیشنهاداتی مرحمت خواهد فرمود که در کمیسیون بررسی میشود چه بساکه احیاناً مسائل را روشن تر کند و بطور مثال در همین موضوع شورای عالی که فرمودند بنده میخواهم اجازه داده شود که عین مطلبی را که راجع به شورای عالی است وابکه شورای عالی قلبی دیگر وجود ندارد بخوانم تا روش شود که بهمان صورت سلیقه‌ای روی آذ اظهار نظر فرمودند مبنی‌سید شورای عالی حفاظت محیط زیست علاوه بر وظایف و اختیاراتیکه در قانون شکار و صید برای شورای عالی شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده یک قانونی بوده است دریک زمانی که الان هم بقوت خودش باقی است اسم آن قانون قانون شکار و صید است وشورانی که در آن قانون پیش‌بینی شده بود شورای عالی شکار و صید بود البه قانون تشکیلات وزارت کشاورزی آن شورا و آن سازمان اسمشان عوض شده ولی اسم قانون عوض نشده آن قانون اسمش کما کان شکار و صید است و هنوز هم هست و شورانی هم که در همان قانون شورای شکار و صید است اینجا اشاره آن مطلب و آن شورانی که در آن قانون ذکر شده بود شده است و اگر بر عکس مانو شنبه بودیم شورای عالی حفظ محیط زیست که در قانون شکار و صید ذکر شده یک چیز غیر واقعی را گرفته بودیم ما اینطور فکر میکنیم که این یک امر سلیقه‌ایست برای اینکه در قانون ذکر شده شورای عالی شکار و صید اینجا همان عبارت را اوردیم حالا ممکن است پیشنهاد بفرمائید در کمیسیون بررسی میشود و شاید این ترتیب را عمل کنیم و درست تر باشد کمیسیون تصمیم اتخاذ خواهد فرمود یک مطلب راجع به سازمان‌های دولتی و ارجاع امر به تاختست وزیر اشاره فرمود بد قربان ملاحظه بفرمائید دستگاه‌های دولتی اصل این است لاقل اصل کلی و عمومی مان این است که دستگاه‌های دولتی مجری قوانین هستند و باید کلیه اعمال و رفتار و تصمیمات را براساس قوانین موجود و بروق قوانین و مدت زمان میخواهد میفرمائید که این سازمان حفاظت محیط زیست که خودش دستگاه دولتی است پاسبان دعایت میکنیم و خیال هم میکنیم قبول داشته باشید که

جله ۱۵۳

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۲۵

غیره‌ضری است از نظر محیط زیست و بهداشت هوای جوایز همین اتومبیل با اتوبوس بعد از مدتی کار، درست بر عکس میشود اگر باونر سند وضع فرق میکند پس آن روز که بهش اجازه دادند آن روز عیب نداشته این سازمان را برای همین درست کردن اگر اتوبوسی از تعدادش خارج شدند که بدنه اگر کارخانه‌ای از حدودش خارج شد و لازم است که در آن تجدید نظر بشود جایش را عوض بکنند بهبودی در وضیع کارش بیختند نوع سوختش را عوض کنند این تذکر را میدهند این راهم عرض کنم بنابر فکری که مادراتیم این دستگاه یک دستگاه ستادی است و کمتر یک دستگاه اجرائی است همیشه اجراییات این این را بوسیله دستگاه‌های مربوط اجرا میکند بطور مثال شهر را که بعنوان مثال فرمودند، یک چیز را عرض بکنم فرمودند در قانون شهرداری هست آنروزی که در قانون شهرداری گذاشتند که جلو دورا بگیرند و البه کلمه زیست مطلقاً در آن ذکر نشده، جز آلدگی هوا و اختیاری که شهرداری در این زمینه دارند عبارت بود از توره دکانهای نانوایی سنگکی و تافون پزی و حمام‌هایی که با ذغال سنگ و گازوئیل کار میکنند و این توره دکان‌های نانوایی و کوره حمام و تمام اینها یک صدم آن چیزهای نیست که در معرض آلدگی هوا از طریق اینها هستیم توره دکان نانوایی و حمام جزو یک درصد اجرای آنچه که ما امروز در مقابل خطر آلدگی هستیم نیست پس امروز باستی قدرت اجرای دستگاه‌ها مجازات‌ها امکانات سرعت عمل بیش از آن‌زمان بشود که در قانون شهرداری اجازه داده‌اند که هر جا آلدگی حس کرد تعطیل کند اگر آن قانون را شهرداری اجراء کنند دریک کارخانه که در روز ۲۰۰۰ نفر کار می‌کنند تعطیل آن کارخانه مساوی است بایکاری ۲۰۰۰ کارگر و مقداری ضرر صاحب کارخانه و دیگران که ضرر این نظرات منعکس کردن و بندۀ هم خارج از کارمیتوان اظهار نظر بکنم که کارخانجات دوزارا بایدست یانه و این واقعاً مداخله در کارهای نیست که بکی بگوید می‌بندم بکی بگوید نه تمام این تحقیقات شده و قوتی که وزارت اقتصاد پردازه کارخانجات را بطور مثال میدهد بطور مسلم این نظرات را مطالعه میکند و در نظر میگیرد و حتماً نظر این سازمان را جلب میکند متنها عرض کردم اتومبیل را که امروز میخرید و اجازه حرکت بشما میدهند یا اتوبوسی که شرکت واحد بکار میاندازد امروز یک اتوبوسی خوب و باستی مجازات داشته باشد آنروز یک وضع بود

وامروزیک وضع دیگری است و فکر میکنم ما این لایحه را خیلی تدبیل کردیم آنچه سازمانها پیشنهاد کردند و توقع داشتند مجاز اتهار اپاین بیاوریم خطر آسودگی هوایی بیش از این چیزی است که احیاناً ۵ یا ۶ ماه کسی که دستورات را اجرا نکند حبس کنند. يك مطلب راجع به آئین نامه فرمودید که مجاز اتهار را موکول به آئین نامه کردن ملاحظه بفرمائندگان معتبر میشود در آن بیان کرد نیست که متغیر آنچه را که ماستدعا کردیم اجازه بفرمائید، اینست که بطور مثال از قانون صد و شکار که اشاره فرمودند عرض میکنم هر صیدی را که دستگاه متخصص تشخیص داد که جزء صیدهای ممنوعه است سرنبرند و دیگر شکار نکنند قانون گفته است هر کس این صیدرا بدون اجازه شکار کرد مجاز است بشود میفرمائید صورت بیاوریم آیا همیشه صورت بیاوریم یا بکمرتبه لیست حیوانات را برحسب منطقه و برحسب موضوع بیاوریم که در قانون تصریح بشد ولی این عملی نیست برای اینکه حیوان خاصی در یک برهه ای از زمان صیدش ممنوع است و همان حیوان را در یک زمان دیگر صیدش را مجاز تشخیص میدهد این را چطور می توانیم صورت بیاوریم طبع کار و نوع عمل طوری است که بجز این چاره نداشتم که اجازه بدید که صیدهایی که اعلام می شود و حیواناتی که این دستگاه بخصوص این کار را بازدید اینها یک ضوابطی دارد که باید مرتب تجدید نظر کنند بررسی کنند چون یکروز آهورا در آذربایجان صید نباید بکنند و یکروز هم در همان منطقه حیوانات درنده را رهایی کنند که آهوار این خورد وضع عوض می شود مارادیگر تشخیص ندادیم و اگر راهی جز این بنظر ندانم میرسد پیشنهاد بفرمائید کمیسیون بررسی می کند و اگر عملی بود و اگر تو انتیم با آن عمل کنیم حتی قبول خواهیم کرد (احست).

رئیس - آقای رامبد

رامبد - روزی نماینده دولت از جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی سوال کردند که من آشنا به آئین نامه مجلس شورای ملی نیستم آیا می توانم چنین صحبت بکنم یا نمی توانم، من بصداقت و صراحت در این بیان احترام می گذارم ولی در عین حال از دولت وریاست معظمه مجلس شورای ملی تقاضا دارم مقرر بفرمائندگان معتبر میک سلطنت شان بدید.

این مدت لوایح مطالعه و تنظیم و تهیه کنند و مجلس شورای ملی تقدیم کنده شهرها برای مبارزه با آسودگی در ظرف این مدت با این بودجه تغیر وضع بدنه و کارخانجات فقط طبق این ضوابط و این مقررات تأسیس بشوند والا ایشان میگویند بعد از اینکه قانون تصویب شد در شان پک مملکتی که با این آزادگی میشود در آن بیان کرد نیست که آقای نخست وزیر دستور بدنه که قانون اجراء نشود. بیانید قبل از اینکه کارآنجا بکشند آن سازمان مدعی اعلام کند با این شرایط ممکن است این کارخانه با طرح تأسیس آسودگی اینکه نشود و اما راجع به آئین نامه من صدها بار بشود یا نشود و اما راجع به آئین نامه این کارخانه با طرح تأسیس شاید مصدع نمایندگان محترم شده ام و از زبان خودم و دل آنها گفتم ما وکلاه بیش از شما وزراء وقت داریم چون شما برای تمام این لوایح باندازه ما باید در هیئت دولت به نشینید و بحث کنید و در ضمن ساعت ها کارهای باشیم و بینندگو اتو بو سهای دولتی شما به سردم را می آوردم (صحیح است) شما کدام سطر را به مجلس ارائه میدهید که نمایندگان ملت، اکنون که آمدیم بر نامه پنجم را نگیرید و در گزارشات جناب آقای نخست وزیر در لایحه صدری بندۀ استدعا میکنم به شورف دولتی تان بفرمائید که برای دو دقیقه اتو میبل رادر کنار خیابان نگهدار و شما مثل یک عابر مثل یک نفر از ساکنین این شهر چند لحظه ای باشید و بینندگو اتو بو سهای دولتی شما به سردم را می آوردم (صحیح است) شما کدام سطر را به مجلس ارائه میدهید که نمایندگان ملت، اکنون که آمدیم بر نامه پنجم را نگیرید و در گزارشات جناب آقای نخست وزیر در لایحه بودجه رسم اعلام شد که در امر حفاظت محیط زیست متوجه شدیم که باید غفلت و اهمال خود را جبران کنیم و این لایحه را عرض کردیم تا این برنامه اجرا کنیم، اما کدام بر نامه؟ شما خوانده اید آقای قوام صدری؟

قوام صدری - بعضی از قسمت هایش را .

رامبد - احسنت، واقعاً اینکه همه شما را مردم شرافتمندی می شناسند همین مبانی اخلاقی شما است آقای حکمت بزرگی به شما نگفتند که کارخانه ای که مشغول کار است فردا مأمور محیط زیست موظف است برو و با پاسبان آنجا را تعطیل کنند که البته جناب آقای نخست وزیر باید چنین تصمیمی بگیرد گفتن در کجا این لایحه همان عبارتی را که شما بر اثر نخواوند ولی روی وجود آن انسانی یک فرد ایرانی عنوان کردند نوشته که سازمان محیط زیست باید راه احداث کارخانجات نظارت داشته باشد میتوانید بنابراین بدین آقای حکمت بزرگی میگویند قبل از اینکه کار آنجا بر سر کشیده باشند همه گرفتاری به نشینند و بینند که مأمور محیط زیست درست میگوید یا مأمور فلان کارخانه - سازمان محیط زیست مکلف است در ظرف

و صنعت جلو میروود این بلاهم زیادتر میشود. مسئله این است که فلاں کارشناس گفته آلدگی چند است و آن دیگری گفته چقدر این آلدگی ها فرق می کند مربوط به جریان ابرو باد است. اگر باد باشد این آلدگی را منتقل میکنند و اگر ابر باشد میمانند این آلدگی منتقل نمیشود و نیمود در هر ساعت آلدگی را اندازه بگیرند. البته شاید گزارش کارشناس خارجی هم درست باشد و ممکن است گزارش آن وزیری هم که بشما گفته در جای دیگر درست باشد.

درست باشد . البته من اطلاعات علمی دقیقی

در این مورد ندارم و شاید آقابان دیگر اطلاعات پیشتری داشته باشند ولی آنچه کارشناسان میگویند اینست که این آلدگی محیط زیست بستگی به جریان باد و امثالهم دارد که این در شهرها ممکن است سوء اثر داشته باشد بعضی شهرها آنقدر دچار این آلدگی ها هستند مثل اینکه شما با ما بودید در سفر ژاپن و مطلع شدید که در آنجا کیوسک های اکسیزن که افراد بعضی تلفن ما بصورت کیوسک های اکسیزن که افراد بعضی اوقات میرونند در این کیوسک ها و پول می اندازند و اکسیزن استنشاق می کنند. این آلدگی محیط آنقدر خطرناک شده که باید جلویش گرفته شود . در آمریکا

دیگر بهمان صورت که می آید تصویب بود بین دوستان

میلیونها دلار خرج میکنند تا بشر را از این به قرن

بیست نجات بدهند. در کشور ماهمنیاره این لایحه برنامه محیط

زیست نیست . دولت برای اجرای این کار مقرر اتی لازم

دارد می گوید این کارخانه، محیط زیست را آلدود می کند

همان کارخانه ای که شما می گوئید و همان اتوبوسی که شما

می گوئید . باید یک مقرر اتی باشد که جلوی آنها بگیرند

اینچا در یکی از تصریه هایی بینید که نوشه سازمان میتواند

در مورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته

باشد بدون اخطار قبلی دستور میانعت از ادامه کار و

فعالیت آنها بدهد (رامبد) اگر هم نخواست نمی تواند باید

مکلف باشد) اقلیت پیشنهاد کند ما تصویب می کنیم .

بگذارید مردم بدانند ما قصد در فشار گذاشتن آنها را

نماییم . اینجا یک گاردنی هست آن گارد ممکن است خدا نکرده فردا اشیاء گند و از کلمه « مکلف است »

مرجع بشمارند و خودشان تقاضا کنند که این لایحه به کمیسیون برگرد و با وضعی که لااقل وزیر مشاور گفت تنظیم شود که سازمان محیط زیست مسئولیتی داشته باشد و بعد به مجلس باید . یا اینکه از حضر تعالی تقاضای کنم با ترتیبی که خود شما میخواهید و قی مامی آنیم اینجا پیشنهاد اتی تقاضیم می کنم این بار دیگر صحبت اکثربت و اقلیت نیاشد و صحبت آینده یک مملکت مطرح باشد (احسن).

رؤیس - آقای دکتر الموقی بفرمائید

دکتر الموقی - بنده قبل با پیشنهاد عرض کنم جناب آقای رامبد ما وظیفه حزبی را با وظیفه مملکتی بکی می دانیم و در اجرای وظیفه مملکتی فکر میکنیم حزبی که ما عضویت آن را داریم این حزب وظیفه بسیار سنتگی از نظر اداره امور مملکت دارد و داشت می خواهد خدمتگزار صادقی برای شاهنشاه و ملت باشد و بهیج وجه این امور از هم جدا نیست که فکر بفرمائید ما در انجام وظایف حزبی می خواهیم وظیفه مملکتی مان را فراموش کنیم . در حزب ما که اینطور است و امیدوارم در حزب شما هم همینطور باشد که قطعاً خواهد بود . جنات رامبد ما هم تعصب نداریم که این لایحه بالایع دیگر بهمان صورت که می آید تصویب بود بین دوستان ما و اعضای دولت در مورد تصویب لایحه در حزب و فراکسیون کشمکشانی است البته دولت حزبی موردن کمال احترام ماست و دوستان حزبی ما معتقدند که با این تغییرات بهتر میشود خدمت کرد . به صورت اینها میروند به کمیسیون و این آقای مهندس فیروز عدل که رئیس کمیسیون کشاورزی است یک آدم مطلع در رشته خودش است و سعی براین است که آنچه امکان دارد از نظرات نمایندگان و پیشنهاد اشان استفاده بشود . منتهی گاهی نمایندگان دولت می آیند و توضیحاتی می دهند و گاهی این توضیحات رفاقتی شما با خود ما را قانع می کند و پیشنهاد شان را پس میگیرند و گاهی هم تصویب میشود . مسئله این نیست که تصویب است که آنچه دولت می آورد ما تصویب کنیم . توجه بفرمائید این مسئله حفظ محیط زیست یک بلاعی تازه ای است که همه کشورهای جهان دچار آن هستند . هرچه تکنو لوژی

بدهنده که دفعه دیگر جلویتان را میگیریم ، به یقین در همان خد ، اینها برای اینکه بزمت نیافتدم بجهود مشوند دستگاه مو تور خود را تنظیم و تعمیر کنند . میدانید چه جواب دادند ؟ گفتند آقای رامبد من از شما تعجب میکنم که این حرف را میزند برای اینکه شهر ما به چوچه آلدگی ندارد و باور بفرمائید این جواب و زیر مسئول شما بود . و مارقام و آمار داریم که شهری بسیار مزه تر از جاهانی که اقدامات حفاظت زیستی بامیلارها دلار کرده اند هستیم . من این حرف را قبول نمی کنم اما آن آقا قطعاً گزارشانی داشته ، مسئولیتی داشته ولی از شما تقاضا می کنم بیاید برای اینکه آن وزیر و من و کمیل بتوانیم جواب مردم را بدھیم در این قانون و لایحه شما ضوابط تعیین شود و قوانین تعیین شود که آنگر در روزنامه های غیررسمی یا نیمه رسمی مملکت ما که مورد قبول مردم است از از طرف یک مقام نوشتند که آلدگی هوای پایاخت کشور ما ۴ برابر آلدگی قابل قبول است (یکنفر از نمایندگان - ۵ برابر) یک مقام ثالث بگوید شما بی خود گفته و یا شما درست گفته . اذهان را مشوب نکنید . یا او از آن مقام مسئول پرسند شما که مسئول بودید و باید اقدامات قبلی می کردید چرا نکردید . اگر نمایندگان محترم تصویب بفرمائند بعضاً مقالات ترجمه ها و کتابهایی که در مورد همین آلدگی محیط زیست در این چند سال اخیر انتشار پیدا کرده تقدیم مقام ریاست میکنم که در چاپخانه مجلس نکشید بشود و شما بخواهید و به بینید که تا صبح کسی از وحشت خواهش نمی برد ، در مقابل یک چنین آینده خطرناک از نظر آلدگی هوا ، چی را تصویب میکنید؟ دو ماه زدنان قابل خرید؟ شش ماه اخطار؟ مسئولیت دولت چیست؟ فقط اخطار؟ کدام طرح را آوردهید که برای خارج کردن کارخانجات در این مدت برنامه داریم ، برای رفع آلدگی مراکز فساد در این مدت برنامه داریم و برای این برنامه ها این مسئولیت ها را هم قبول می کنیم و این اختیارات را می خواهیم . آنهم روی چشم این اختیارات را بشما می دهیم . لذا از جناب آقا دکتر الموقی که قطعاً بعد از عایض من فرمایشانی خواهند فرمود این استدعا را می کنم که این بار وظیفه مملکتی را به وظیفه حزبی

ج - تعریف جانوران و حیوانات وحشی و مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون اگر موارد خلاف پیش بیاید این میتواند جزء آین نامه باشد . تعریف باید جزء قانون باشد بعد طبق آن تعریف شما آین نامه تهیه کنید برای اینکه بیشتر مصدوع شوم سچهار جمله عرض میکنم واستدعا بدل توجه از مجلس و ریاست معظم را دارم . توجه به حفظ محیط زیست از مهمترین مسائل روز مملکت است (صحیح است) جناب قوام صدری برای مزید اطلاع شما و نمایندگان باز گویم که به یکی از همکاران مسئول شما در هیأت دولت تلفن کردم گفتم که مالازم نیست برای همه چیز متنظر قانون باشیم فقط شما یک تلفن بکنید به شهر بانی که به پاسبانان دستور بدهند تا این دستگاه های موتوری که به صورت مشهود مانند همان لوله حمام که فرمودید تمام خیابانها را سیاه میکنند متوقف گشته و تذکر

رئیس. در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت می‌شود.
(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید بند الف ماده ۳ قانون حفاظت محیط زیست در ماده ۵ - بجای «و از لحاظ مقام حقوق و مزايا در ردیف معاونین نخست وزیر می‌باشد» نوشته شود سمت معاون نخست وزیر را خواهد داشت.
دکتر محمدحسن رهنوردي

ریاست معظم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید بند ب ماده ۵ قانون حفاظت محیط زیست شرح زیر اصلاح گردد:
در سطر اول بند ب جمله (پیشنهاد ضوابط منظور) حذف گردد.

با تقدیم احترام - مهندس عبدالوهاب کیا
رئیس. ماده ششم قرائت می‌شود.
(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ سازمان علاوه بر ظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای سازمان شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای وظایف و اختیارات زیر است:
الف - انجام تحقیقات و بررسیهای علمی و اقتصادی در زمینه حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و جلوگیری از آلودگی و بهم خوردن تعادل محیط زیست

از جمله موارد ذیل:
۱ - طرق حفظ تعادل اکولوژیک طبعت (حفظ مناسبات محیط زیست).

۲ - تغییراتی که تأسیسات و مستحدثات مختلف در وضع فیزیکی و شیمیائی و بیولوژیک خاک، آب و هوای ایجاد مینمایند و این تغییرات سبب دگرگونی وضع طبیعی می‌گردند. مانند تغییر و تخریب میرور و دخانه‌ها، تخریب جنگلها و مراعع، دگرگونی اکولوژی دریاهای، بهم خوردن زه کشی طبیعی آبها و دگرگونی و انهدام تالابها.

۳ - استفاده از سوم کشاورزی یا مواد مصرفی مضر بمحیط زیست.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید بند الف ماده ۳ قانون حفاظت محیط زیست شرح زیر اصلاح گردد:
در سطراول بعد از جمله «تعیین مناطقی تحت عنوان پارک ملی (بارگزنگل و باغ وحش) اضافه گردد.
با تقدیم احترام - مهندس عبدالوهاب کیا

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید در لایحه «قانون حفاظت محیط زیست» در ماده ۳ بند الف بجای موافقت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی «وزارت کشاورزی و منابع طبیعی» گذشته شود.

دکتر محمدحسن رهنوردي
ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید در بند الف ماده ۳ قانون حفاظت محیط زیست بعد از جمله وزیر کشاورزی و منابع طبیعی وزیر تعاون و امور رسانه اذکر گردد.

با تقدیم احترام - حسین ایمان زهرانی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید در بند الف ماده ۳ بعد از سازمان جنگلها و مراعع جمله «و قانون معادن» اضافه شود.
مهند عباس زاهدی
رئیس. ماده چهارم قرائت می‌شود.

(شرح زیر قرائت شد)
ماده ۴- هر نوع منوعیت و محدودیت و مقرراتی که برای مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون برقرار می‌گردد نباید با حق مالکیت یا حق انتفاع اشخاصیکه در داخل این مناطق قانوناً دارا هستند مغایر باشد.

رئیس. در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵- تعیین مناطقی تحت عنوان پارک ملی - آثار طبیعی ملی - پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده و تصویب حدود دقیق این مناطق با رعایت ماده ۲۷

قانون شکار و صید و همچنین قوانین و مقررات مربوط به سازمان جنگلها و مراعع.

اجرای مقررات این بند در مرور دمناطقی که بالاجازه

با توسط سازمان جنگلها و مراعع کشور در آنها طرح

جنگلداری یا مرتعداری بموقع عمل گذارده می‌شود

موکول بموافقت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی خواهد بود.

ب - تعیین انواع و بها و مدت اعتبار پروانه‌های

محیط زیست در ماده ۲ وزیر آبادانی و مسکن و وزیر علوم

و آموزش عالی نیز اضافه گردد.

پیشنهادهای رسیده قرائت می‌شود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد می‌شود در ماده ۲ قانون محیط

زیست اشخاص زیر هم عضو شورا باشند.

۱- رئیس دانشکده بهداشت دانشگاه تهران.

۲- استادان بهداشت دانشکده های پزشکی

کشور.

با احترامات فائقه - دکتر عظیم اسکوییان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم که در ماده ۲ در سطر پنجم پس از

بودجه «شهردار تهران» و پس از ذیصلاحیت جمله «که

دونفر آنها یکی از انجمن ملی محیط زیست و دیگری

از انجمن ملی بوسیمه ایران‌بنا» اضافه شود.

با تقدیم احترامات - دکتر گاگیک

رئیس. ماده سوم قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- شورای عالی حفاظت محیط زیست غلابه

برو ظائف و اختیاراتی که در قانون شکار و صید برای

شورای عالی شکاربانی و نظارت بر صید مقرر بوده دارای

وظایف و اختیارات زیر است:

الف - تعیین مناطقی تحت عنوان پارک ملی - آثار

طبیعی ملی - پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده

و تصویب حدود دقیق این مناطق با رعایت ماده ۲۷

قانون شکار و صید و همچنین قوانین و مقررات مربوط

به سازمان جنگلها و مراعع.

اجرای مقررات این بند در مرور دمناطقی که بالاجازه

با توسط سازمان جنگلها و مراعع کشور در آنها طرح

جنگلداری یا مرتعداری بموضع عمل گذارده می‌شود

موکول بموافقت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی خواهد

بود.

ب - تعیین انواع و بها و مدت اعتبار پروانه‌های

محیط زیست در ماده ۲ وزیر آبادانی و مسکن و وزیر علوم

و آموزش عالی نیز اضافه گردد.

با تقدیم احترام - دکتر عبدالقهزادی

دکتر احمد نایی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینمایم در لایحه «قانون حفاظت

محیط زیست» در هر ماده باند که سازمان حفاظت محيط

زیست نوشته شده باستثناء ماده ۱ فقط سازمان نوشته

شود.

دکتر محمدحسن رهنوردي

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌شود در موضوع ماده ۲ قانون حفاظت

محیط زیست «وزیر جنگ» نیز در ردیف اعضای شورای

عالی قرار گیرد.

با تقدیم احترام - دکتر عبدالقهزادی

دکتر احمد نایی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینمایم در لایحه «قانون حفاظت

محیط زیست» در ماده ۲ وزیر آبادانی و مسکن و وزیر علوم

و آموزش عالی نیز اضافه گردد.

دکتر محمد حسن رهنوردي

پیشنهادهای رسیده قرائت می‌شود.

و بنچ نفر از اشخاص ذیصلاحیت که به بیشنهاد ریاست شورای عالی با فرمان همایونی برای مدت پنج سال منصوب می‌شوند.

رئیس. در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که در ماده ۲ لایحه قانون حفاظت
محیط زیست باعضا شورای عالی و وزیر آبادانی و مسکن
نیز اضافه شود.

با تقدیم احترامات
دکتر طهمورث فروزین - دکتر سعید بهادری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۲ قانون حفاظت

محیط زیست شرح زیر اصلاح گردد:

بعد از جمله وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و

بودجه (رئیس دانشگاه تهران) اضافه گردد.

با تقدیم احترام - دکتر محمدحسن رهنوردي

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در لایحه «قانون حفاظت

محیط زیست» در هر ماده باند که سازمان حفاظت محيط

زیست نوشته شده باستثناء ماده ۱ فقط سازمان نوشته

شود.

دکتر محمد حسن رهنوردي

ریاست محترم مجلس شورای ملی

بیشنهاد می‌شود در موضوع ماده ۲ قانون حفاظت

محیط زیست «وزیر جنگ» نیز در ردیف اعضای شورای

عالی قرار گیرد.

با تقدیم احترام - دکتر عبدالقهزادی

دکتر احمد نایی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینمایم در لایحه «قانون حفاظت

محیط زیست» در ماده ۲ وزیر آبادانی و مسکن و وزیر علوم

و آموزش عالی نیز اضافه گردد.

دکتر محمد حسن رهنوردي

۴- طرز جلوگیری از پخش و ایجاد صدای های مضر بمحیط زیست...

۵- حفظ محیط زیست از نظر ظواهر طبیعت و طرق زیست سازی آن.

ب- پیشنهاد ضوابط بمنظور مراقبت و جلوگیری از آلودگی آب، هوا، خاک، پخش فضولات اعم از زباله و مواد زائد کارخانچهای و بطور کلی عواملی که مؤثر بر روی محیط میباشدند.

ج- هرگونه اقدام مقتضی بمنظور بهبود بهسازی محیط زیست در حدود قوانین مملکتی با حفظ حقوق اشخاص.

۵- تنظیم و اجرای برنامه های آموزشی بمنظور تقویت و تحریب مسیر رودخانه ها و حفظ زیستی طبیعی از تاریخ تصویب این قانون طرفین مسیر کلیه رودخانه های کشور، به نسبت و سمعت رودخانه از سه ناشش مت ملی اعلام شده احداث هرنوع تأسیسات و احراز هرنوع مالکیت شخصی در این حریم قانونی منع میباشد.

۶- ایجاد باغهای وحش و موزه تاریخ طبیعی.

۷- برقراری هرگونه محدودیت و ممنوعیت موقعی زمانی- مکانی- نوعی- طبقی و کمی شکار و صید و اعلام آن طبق مقررات ماده ۴ قانون شکار و صید.

ذ- همکاری با سازمانهای مشابه خارجی و بین المللی بمنظور حفظ محیط زیست در حدود تعهدات متقابل.

دیس- در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت می شود.

(شرح زیرخوانده شد)

دیس- درست معمول مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در بند ب ماده ۶ قانون حفاظت محیط زیست جمله (فضولات اعم از) حذف شود.

در بند و همین ماده بعد از جمله برقراری (جمله هرگونه) حذف شود.

با تقدیم احترام- حسین ایمان زهرانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در لایحه «قانون حفاظت محیط زیست» در ماده ۶ در سطر دوم پس از برد صید مقرز بوده و در حدود قوانین مملکتی و حفظ حقوق اشخاص، اضافه و جمله فوق از بند (ج) حذف گردد.

دکتر محمدحسن رهنوردی

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میشود در ماده ۹ قانون حفاظت محیط زیست بعد از کلمه «اقدام» کلمه «بهر» حذف شود.
با تقدیم احترام- حسین ایمان زهرانی
مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که به آخر ماده ۹ لایحه قانون حفاظت محیط زیست پس از کلمه «گیاهان» کلمه «موال» اضافه شود.

با تقدیم احترامات- دکتر طهمورث فروزین
دکتر سعید بهادری
دیس- ماده دهم قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۰- مقررات جلوگیری از آلودگی باتخریب محیط زیست و تعیین معیار و میزان آلودگی مشمول ماده ۹ این قانون و محدودیت و ممنوعیتهای مربوط بحفظ و بهبود و بهسازی آن ب Moghajeb آئینه های خواهد بود که از طرف سازمان تهیه و پس از تأیید شورای عالی حفاظت محیط زیست بصورت کمیسیونهای کشاورزی و منابع طبیعی و بهداری و دادگستری مجلسین خواهد رسید.

دیس- در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید:
ماده ۱۰ قانون حفاظت محیط زیست حذف گردد.

با تقدیم احترام دکتر رضانجیمی- مهندس جلالی

ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میشود در ماده ۱۰ قانون حفاظت محیط زیست بعد از کلمه «دادگستری» جمله «تعاون و امور رسانه ای» اضافه شود.

با تقدیم احترام- حسین ایمان زهرانی
مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که به ماده ۱۰ لایحه قانون حفاظت محیط زیست تصریف زیر اضافه شود:

حفاظت محیط زیست اجازه یا پروانه رایگان صادر نماید.

تبصره- در مواردی که صدور پروانه های موضوع این ماده همچنین صدور پروانه صادرات و واردات حیوانات وحشی و اجزاء آنها بوجوب قوانین مربوط بوزارت خانه های ایازمانهای دیگری محول گردیده مرجع صادر کننده پروانه با جلب موافقت سازمان اقدام خواهد کرد.

دیس- در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۸ قانون حفاظت محیط زیست بشرح زیر اصلاح گردد:
در آخر ماده ۸ سطر زیر اضافه گردد:
(سیاحت در مناطق مذکور با اجازه نزدیکترین شبستان و بطور رایگان خواهد بود).

با تقدیم احترام- مهندس عبدالوهاب کیا

دیس- ماده نهم قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۹- اقدام بهر علی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراموش نماین منع است.

منظور از آلوده ساختن محیط زیست عبارت است از پخش یا آمیختن مواد خارجی با پا هوای آخال یا زمین بمزایانکه که بیفت فیزیکی یا شیمیائی یا بیولوژیک آنرا بطوریکه مضر بحال انسان یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان باشد تغییر دهد.

تبصره- استعمال سموم بمنظور مبارزه با آفات بناهی و حیوانات و خشاث موذی باز غایت قوانین و مقررات وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مشمول این ماده خواهد بود ولی در صورتیکه استفاده از سموم برای مقاصد بالا مغایر با بهسازی محیط زیست باشد سازمان ضرورت تجدیدنظر در مقررات مربوط و جایگزینی مواد و طرق دیگری را برای دفع آفات توصیه خواهد نمود.

دیس- در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید بند الف ماده ۶ قانون حفاظت محیط زیست بشرح زیر اصلاح گردد:

در سطر سوم بعد از جمله تعادل محیط زیست جمله (در سراسر کشور) اضافه گردد.

با تقدیم احترام- مهندس عبدالوهاب کیا

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید تصریف زیر به بند ۲ ماده ۶ قانون حفاظت محیط زیست اضافه گردد:

تبصره- جهت ممانعت از آلودگی آب و جلوگیری از تغییر و تخریب مسیر رودخانه ها و حفظ زیستی طبیعی از

تاریخ تصویب این قانون طرفین مسیر کلیه رودخانه های کشور، به نسبت و سمعت رودخانه از سه ناشش مت ملی اعلام شده احداث هرنوع تأسیسات و احراز هرنوع مالکیت شخصی در این حریم قانونی منع میباشد.
با تقدیم احترام- مهندس عبدالوهاب کیا

دیس- ماده هفتم قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۷- هرگاه اجرای هریک از طرح های عمرانی و یا بهره برداری از آنها بشخص سازمان با قانون و

مقررات- مربوط بحفظ محیط زیست مغایرت داشته باشد سازمان مورد را بوزارت خانه یا مؤسسه مربوط اعلام خواهد نمود تا با همکاری سازمانهای ذیر بسط بمنظور رفع مشکل در طرح مزبور تجدید نظر بعمل آید.

در صورت وجود اختلاف نظر طبق تضمیم نخست وزیر عمل خواهد شد.

دیس- در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده هشتم قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۸- مبادرت بهر گونه شکار و صید و پرورش و تکثیر و نگاهداری و خرید و فروش حیوانات وحشی و

اجزاء آن واستفاده و سیاحت از مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون مستلزم تحصیل پروانه یا اجازه از سازمان میباشد، در هریک از موارد فوق که ضرورت ایجاب نماید سازمان میتواند با تصویب شورای عالی

مذاکرات مجلس شورای ملی

تبصره - مقررات و ضوابط جلوگیری از پخش و ایجاد صدای مضر بمحیط زیست و منویت و محدودیتهای مربوط با نبود آئین نامه های مذکور در این ماده تعین خواهد شد.

با تقدیم احترامات دکتر طهمورث فروزین -
دکتر سعید بهادری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مبناید در ماده ۱۰ بعد از کلمه (دادگستری) کلمه (انتصاد) اضافه شود.
با تقدیم احترامات دکتر طهمورث فروزین
رئیس - ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۱ - سازمان با توجه به مقررات و ضوابطی که طبق آئیننامه های مذکور در ماده ۱۰ تعین میشود عوامل یا منابعیکه موجبات آلدگی محیط زیست را فراهم مینماید مشخص و مرابطراکن باذکر دلایل بر حسب مورد بصاجبان یامسئولین آنها اخطار مینماید که طرف مدت معینی نسبت برفع موجبات آلدگی مبادرت یا لاز کاروفعالیت خودداری کنند. در صورتی که در مهلت مقرر اقدام ننمایند بدستور سازمان از کاروفعالیت عامل یامن عن مذبور ممانعت بعمل خواهد آمد.

در صورتیکه اشخاص ذیفعه نسبت باخطاریادستور سازمان معتبر باشند میتوانند بدادگاه شهرستان محل شکایت نمایند دادگاه فوراً وخارج از نوبت بموضع رسیدگی میکند و درصورتیکه اعتراض را وارد تشخیص دهد رأی بایطال اخطار یا رفع ممانعت خواهدداد. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره - سازمان مینماید در مورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته باشند بدون اخطار قبلي دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهد.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

تبصره زیر رابرای ماده ۱۱ پیشنهاد مینمایم.

جله ۱۵۳

جلسه ۱۵۲

مذاکرات مجلس شورای ملی

مستلزم قطع درخت باشد سازمان جنگلها و مرانع کشور طبق طرح سازمان رأساً عمل خواهدنمود.
رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید از سطر آخر ماده ۱۶ لایحه قانون حفاظت محیط زیست جمله «یامناف» حذف شود.
باتقدیم احترامات - دکتر طهمورث فروزین
دکتر سعید بهادری
رئیس - ماده ۱۷ قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۷ - در صورتیکه عرصه و اعیان املاک متعلق باشخاص و شهدازیها یا املاک موقوفه واقع در محدوده مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون مورد نیاز باشد سازمان مینماید طبق مقررات قانون خرید اراضی وابیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی مصوب آذمه ۱۳۴۷ خریداری و تصرف نماید.
رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۸ قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۸ - سازمان دارای گاردنی خواهد بود با لباس متحدالشکل و تجهیزات لازم.
رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۱۸ قانون حفاظت محیط زیست بشرح زیر اصلاح گردد:
در آخر ماده ۱۸ سطر زیر اضافه گردد:
(که پس از طی کلاس مخصوص و کسب آموزش باین سمت گمارده خواهد شد).
باتقدیم احترام - مهندس عبدالوهاب کیا
رئیس - ماده ۱۹ قرائت میشود.

رئیس - ماده ۱۴ قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۴ - در مورد جرائم مذکور در این قانون سازمان از جیت مطالبه ضروری زیان ناشی از جرم برحسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته میشود.
رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود عبارت زیر به آخر ماده ۱۴ لایحه اضافه شود.
(وباگذشت شاکی تعقیب موقوف میشود).
فرخ طباطبائی
رئیس - ماده ۱۵ قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۵ - مأمورین سازمان که ازطرف سازمان مأمور کشف و تعقیب جرائم فوق الذکر میشوند در صورتیکه وظائف ضابطین دادگستری را در کلاس مخصوص زیرنظر دادستان شهرستان تعایین گرفته باشند از لحاظ اجرای این قانون و قانون شکار و صید در دریف ضابطین دادگستری محسوب میشوند.

تبصره - در مواردیکه سازمانهای دیگر بمحض قوانین مربوط مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون باشند سازمان حفاظت محیط زیست نظرخود را برحسب موردن آن سازمانها اعلام خواهد کرد.
رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۶ قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۱۶ - کلیه عرصه و اعیان املاک متعلق بدولت واقع در محدوده مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ همچنین کلیه تالابهای متعلق بدولت در اختیار سازمان قرار خواهدداشت و سازمان در بهره برداری از تالابهای املاک مذکور قائم مقام قانونی مؤسسات یا سازمانهای مربوط میباشد ولی حق واگذاری عنین یا منافع آنها را ندارد.
تبصره - دو صورتیکه استفاده از منابع مذکور

(شرح زیر خوانده شد)

- ۱۹- مناطقی از کشور که مقررات مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ این قانون در آنها اجرا خواهد شد از طرف سازمان با رعایت شرایط و ضوابطی که در آئینه های اجرائی این قانون مقرر میگردد تعین و پس از تصویب شورای عالی اعلام میشود.
- ۱۹- در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
- ۲۰- در ماده ۲۰ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

- ۲۰- سازمان میتواند کلیه بساقمی از وظایف و اختیارات خود را نسبت باجزای مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ این قانون در محدوده شهرها و هریک از مناطق کشور ضمن تعین حدود برحسب مردم شهرباری های مزبور یا هر سازمان دولتی ذیر بسط محول نماید ، در اینصورت شهرداری ها و سازمانهای مذکور مسئول اجرای آن خواهد بود.

- ۲۰- در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
- ۲۱- قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

- ۲۱- آئین نامه های اجرائی این قانون توسط سازمان تهیه و پس از تأیید شورای عالی حفاظت محیط زیست بصورت هیئت وزیران میرسد. آئین نامه های مزبور از جمله شامل موضوعات زیر خواهد بود :
- الف- نحوه تشکیل جلسات و ترتیب کار شورای عالی حفاظت محیط زیست.

- ب- تعیین مقررات مربوط به زیباسازی و جلوگیری از نازیباتی محیط زیست.

- ج- تعریف جانوران و حیوانات وحشی و مناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون.

- د- تعیین ضوابط و مقررات تشکیل گار دسازمان و درجات و تجهیزات افراد آن.

- ه- تعیین ضوابط و مقررات مربوط بمناطق مذکور در بند (الف) ماده ۳ این قانون.

- ۲۱- در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
- پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

۱۸- ختم جلسه

- رئيس - با اجازه خانمهای آقایان این جلسه را ختم میکنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعد از اطلاع عمکاران محترم خواهد رسید.
- (جله در ساعت يك بعد از ظهر ختم گردید)
- رئيس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

- در جلسه روز چهارشنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۳۵۲ مطرح گردید و تصویب مجلس سنا رسید.
- اینکلایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم پصمیمه افاده میگردد.
- رئيس مجلس سنا - جعفر شریف امامی
- رئيس - رأی نهائی نسبت به این لایحه در جلسه آینده اخذ خواهد شد.

(شرح زیر خوانده شد)

- ریاست معظم مجلس شورای ملی
- محترماً پیشنهاد مبناید بند (د) ماده ۲۱ قانون حفاظت محیط زیست بشرح زیر اصلاح گردد :
- در آخر بند (د) سطر زیر اضافه گردد :
- (تعیین دقیق وظائف و اختیارات آنها در موقع برخورد با مختلفین واجراهای قوانین سازمان).

بانقدیم احترام - مهندس عبدالوهاب کیا

- ریاست معظم مجلس شورای ملی
- محترماً پیشنهاد مبناید ماده ۲۱ قانون حفاظت محیط زیست بشرح زیر اصلاح گردد :
- در سطر اول بعد از این قانون جمله (حداکثر تاشیش ماه پس از تصویب) اضافه گردد.

بانقدیم احترام - مهندس عبدالوهاب کیا

ریاست محترم مجلس شورای ملی

- پیشنهاد مبناید :
- ماده بیست و یک بشرح زیر اصلاح گردد :
- ۲۱۵- آئین نامه های اجرائی این قانون به تصویب کمیسیونهای کشاورزی و منابع طبیعی و بهداری و دادگستری مجلسین خواهد رسید.

دکتر نجمی - مهندس جلالی

- رئيس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.
- ۱۷- اعلام وصول و قرائت نامه لایحه رسیده از مجلس سنای لایحه تغییر مأخذ وصول حقوق گمرکی فیلم های سینمایی

رئيس - لایحه ای از مجلس سنای رسیده است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

- عطف بنامه شماره ۲۹۰۴۱ مورخ ۱۰/۱۶/۱۳۵۲ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) درقبال لایحه شماره ۶۷۳۶۴ مورخ ۹/۱۳/۱۳۵۲ دولت راجع به تغییر مأخذ وصول حقوق گمرکی فیلم های سینمایی